17404

Tabula q̄ōnū huius ꝓclariſſimi opuſculi dē inſtrumētoꝝ executōne do. Antō. de Canāro. V. iu doc. preſtātiſſimi ꝛ magni practici ꝛ i vna quaqꝫ. q. multa reperies in theorica ꝛ practica ſingularia.

Si dictet ſtatutū ꝙ ꝫ publicū inſtrꝫ nulla exceptio poſſit opponi an iuſte exceptōnes opponi poſſunt. queſtio prima.

Quid ſi ſtatutū non diſponit ſimpliciter ſꝫ dicat ꝙ nulla exceptio opponi niſi falſitatis ꝛ ſolutōnis an alie iuſte exceptōes opponi poterūt. q. ii.

Dictat ſtatutū ꝙ nō obſtante exceptōne falſitatis ſolutōnis ꝛ aliis quibuſcūqꝫ iſtra publica executōi mādent an alie iuſte exceptōes opponi poterūt ꝛ in quo iſta quō differat a ꝓcedenti de his oībus queſtione. .iij.

Statutuꝫ dictat ꝙ inſtrumenta publica habeāt executionē paratā ꝛ nulla exceptio poſſit opponi niſi ſolutionis ꝛ falſitatis. An alie iuſte exceptiōes opponi poterunt. q. .iiii

Que ſunt exceptiones nō poſſunt opponi poſt ſententiam in executione. q. v

Dictat ſtatutū ꝙ contra executionē inſtrumenti nulla poſſit opponi exceptio. An opponi poterūt exceptiones contra inſtrumentū. q. vi

An aliquo caſu inſtrumenta publica de iure cōi habeāt executionem paratam. q. .vii.

Si ſtatutū dictat ꝙ iſtrumēta pūblica ſm ius gētiuꝫ exequantur que exceptōnes opponi poterunt . queſtione. viij.

Quādo exceptōnes dicētur hēre altiorē indaginē queſtione. ix.

Si ſtatutū diſponit ꝙ certe exceptiones poſſint poni ꝛ debent ꝓbare. ī. certuꝫ terminū Si alie iuſte opponātur. ī. quē terminū ꝓbari debebūt. q. x

An poſſit opponi nō obſtāte ſtatuto exceptōnūꝫ excluſiuo exceptio nullitatis queſtione. xi

An poſſit opponi exceptio ꝑſcriptōnis pacti de nō petendo ſolutionis nouatōnis trāſactōnis doli metus ꝛ ſimilia queſtione. xij.

An poſſit opponi exceptio ſimulatōnis ꝛ an poſſit ei renūtiari ꝛ que ſit ꝛ quottuplex ſit. Et ſi ſtatutū permittat excep. ſimulatōnis opponeꝛ an omnem ſpēꝫ ſimulati. ꝯprebendat ꝛ ſeu quā. Ei de modo ꝓponēdi ꝛ articulandi ſimulatōeꝫ. q. xiij.

An poſſit oppōi ꝙ inſtrꝫ nō ē liquidū ꝛ qualr ī inſtrumenta non liquida in executione liquidentur queſtione xiiij.

An poſſit opponi exceptiones concernentes perſonam vt quia petens executionem eſt excommunicatus vel minor ꝛ ſimilia queſtione. xv

Quid ſi minor iurauit ſe maioreꝫ ꝛ ſic traxit queſtione. xvj

Quid in filio familias ꝛ adulto aſſerente ſe patrem fami. ꝛ illum eſſe qui nō erat queſtione. xvij

Quid de exceptione macedoniani queſt xviij

Quid de exceptione velleiani queſtione xix

An ſi in inſtrō adſit iuramentum executionīm ādetur queſtione xx

An integrum reſtitutio executionem impediat queſtione xxi

An ſtatutum de exceptione inſtrumenti loquenſ locum habeat ſi laicus contra clericum in foro eccleſiaſtico vel clericus contra laicuꝫ in foro ſeculari executionem petat queſtione. xxij

An contra inſtrumentum poſſit opponi quod ſit celebratum ſine conſenſu patris queſti. xxiiij

Quid ſi filius familias contra quem petitur executio latitat queſtione. xxiiij

An contra filium familias durante patria poteſtate poſſit perſonalis executio fieri queſt. xxv

An poſſit opponi exceptiones que inſunt obligationi tacite vel expreſſe queſtione. xxvj

An contra emptorem executionem inſtrumenti ad rem venditam petentem poſſit opponi exceptio precii non ſoluti vel econtra venditorem petentem executionem ad preciuꝫ poſſit opponi exceptio rei non tradite queſtione xxvij

An poſſit opponi exceptiones non concernentes inſtrumenium ſed executionem an exceptio ne maritus conuenïatur vltra quam facere poſſit exceptio ceſſionis bonorum ꝛ ſimilia queſtio. xxviij

An ſoluto matrimonio poſſit peti executio inſtrumenti dotalis vi tacite ſtipulationis ſubintellecte a iure de reſtituendo queſtione xxix

An poſſint fieri executio vi ſtatuti de executiōe loquentis contra heredem obligati queſtio. xxx

An valeant ſtatuta diſponentia pro debito ciuiki debitorem ad inſtantiam creditoris perſonaliter carcerandum queſtione xxxi

An ex conuentione partium fieri poſſit quod inſtrumenta habeant executioneꝫ realem vel perſonalem queſtione xxxij.

An ſtatutum prefrigens terminuꝫ. xx. dierum inſtantie locum habeat in cauſa executionis inſtrumētorum queſtione. xxxiij

An inſtrumentum Peruſij confectum inter peruſinum et forenſem ꝛ poſſit peti executioni mandari coram iudice forenſe vel etiaꝫ alterius territorij queſtione. xxxiiij

Quid includatur appellatione publici inſtrumenti an contineatur teſtamentum ſententia laudū ꝛ ſimilia queſtione xxxv

Si ſtatutum diſponit quod excptiones probari non poſſint niſi per publicum inſtrumentum. An ꝛ quo remedio ſuccurratur non volenti probare per inſtrumentum ſed per teſtes queſtione xxxvi

An ſtatutū diſponēs ꝙ iſtrm ſcriptū manū publici notarij executioni mandetur hēat locum ī trāſuncto iudicis auctoritate queſtione xxxvij

An poſſit peti executio ſi ꝓducatur ꝓtocollum notarij ſicut ſi producat iſtrꝫ publicū. q. xxxviij

An ſi creditor petat executiōnem inſtrī celebrati cum procuratore ſuo debitor poſſit opponere d̄ actione lꝫ per procuratoreꝫ non ceſſat queſt. xxxix

An obligatus per inſtrꝫ quod habeat executionem paratam ſtatim ſit conſtitutus in mora ſicut cō

ſtitutus per ſententiam queſtione. xl
An inſtrumenta habentia executionem ſtatim poſſint exequi queſtione. xli
An obligatus vigore iſtrumenti quod hꝫ executionem paratam hẽre debeat tpus ꝙ miſerationis cã indulgetur confeſſo vel condempnato. q. xlii
An in executõne inſtrumenti huiuſmodi citatio requiratur queſtione. xlꝫ
An ſi pꝛima ꝓductõ ſit fcã cũ inſtrõ hñte executionẽ tacita reꝓductõ fcã ĩtelligat cũ eo. iſtro. q. xliiij
An fideiuſſoꝛ obligatus per inſtrm executõem paratum habens ſtatim poſſit contra pꝛĩcipalẽ agere ſicut poſſet ſi foꝛet condempnatus queſtio. xlv
An in cã executõnis iſtrĩ liceat ꝯuento appellare ſicut ſi peteretur executõ ſentẽtie. q. xlvi
An ꝙ dicit ĩ cã executõis iſtrĩ appellari ñ poſſe ꝓcedit quo ad ꝯẽꝫ effcm̃ vꝫ quo ad deuoluẽdũ vl nõ deuolueñ cãꝫ ad ſuperioꝛẽ q̃ſtione xlvij
An qñ appel. ĩ cã executõnis iſtrĩ caũ quo lꝫ appellare appellari debeat vt ab interlocutoꝛia vel a diffinitiua queſtione xlviij
An ſi ẽptoꝛ petat executõeꝫ ad rẽ vẽditã vi publici iſtrĩ ꝛ vẽditoꝛ ab executõe appellat fructꝰ õbeãt ſequeſtrari ſic qñ appellat. ab execu. ſñie. q. xlix
An excluſus ab exceptõibus pꝛoponendis ex foꝛma ſtatuti poſſit iudicis offm̃ implorare. q. l.
An ſi debitoꝛ exceptione munitus iudicis offm̃ ĩploꝛet qꝛ exceptõnem opponerẽ non põt ex foꝛma ſtatuti ꝛ creditoꝛ executõeꝫ petat lite pẽdẽte ſuper iudicis offõ debeat in executõe ſupſederi. q. li
Si ad iſtãtiã obligati qꝛ p̱ iſtrꝫ executõeꝫ hñs ꝯmittit cã nullitatis iſtrĩ ꝛ creditoꝛ petat execu. coꝛaꝫ oꝛdinario ꝛ ꝯmiſſarius ibibꝫ iudici ꝛ parti. Sꝫ nichilominus oꝛdinarius executõeꝫ facit an teneat executõ huiuſmoĩ fcã lite ꝛ ibibitõe pẽdẽte. q. lij
Quid ſi ſtatutum diſponit quod nulla exceptio neqꝫ defenſio admittatur an poterit iudicis officiũ implorari queſtione. liij
An ꝛ quo remedio ſuccurratur excluſo ex foꝛã ſtatuti ab exceptio. ꝓponẽdis. q. liiij
Quãdo petit executõ iſtrĩ ꝯtinẽtis debitũ frum̃ti vini olei vtꝝ hẽat ratõ extiatõis a tp̃e moꝛe. q lv
Dictat ſtatutum quod non poſſit peti executio inſtrumenti poſt. x. annos an poſt. x. annos poteſt creditoꝛ agere via oꝛdinaria ꝛ inducere inſtrumentum ad pꝛobationem debiti ad finem ſententie condempnatoꝛie conſequende ad finem executionis queſtione. lvi
Si ex foꝛma ſtatuti obligatus vigoꝛe publici inſtrumenti dẽt aſtringi ſaluis certis exceptõnibus. An clericus ſuccedens laico debitoꝛi p̱ inſtrm obligati poterat aſtringi coꝛã iudice laico. q. lvij
An ſtante ſtatuto õ quo ſupꝛa ꝛ quod habeant executõnem paratam. Quid erit de contractibus factis per ſurdum ꝛ mutum ſimul etiam a natura ꝛ an tales ꝯficere poſſint contractus ꝛ quomodo cõcipiantur .q. lviii.

Pꝛeclariſſimuꝫ ꝛ ſolẽnis tractatus de executiõne iſtrumentoꝝ excellentiſſimi viri iur. v. docto. ꝛ magni pꝛactici domini Antoni de Canario.

Colligaꝫ queſtiones quaſdaꝫ per numeꝛuꝫ circa materiam executionis inſtrumentoꝛuꝫ ſm foꝛmam ſtatutoꝝ que coĩter ſunt per italiam. Cõfidẽs non in modulo mei rudis ĩgenij ſꝫ in grã illius qui effluenter dat ꝛ non impꝛoperat. Et pꝛimo quero dictat ſtatutũ ꝙ ꝯtra publicũ inſtrumẽtũ nulla exceptio poſſit oppoĩ an alique iuſte exceptões opponi poterũt Et vr̃ ꝙ non qꝛ verbo generali oĩa ꝯpꝛhendunt. ff. de leg. i. l. ſi cui ſeruos oẽs. C. ſine cẽſu vel reli. l. oẽs. ff. de le. pꝛeſt. l. i. §. ꝛ generaliter xviiii di. ſi romanoꝝ de maio. ꝛ obe. ſolite ꝛ vbi lex nõ diſtinguit nec nos debemus diſtinguere. ff. de arbi. l. i. § nũdam ꝛ. ff. de publi. l. de pꝛecio ꝛ ꝙ ibi no. ꝛ tãtũ valet genus quo ad oĩa quãtũ ſpecies quo ad ſpẽꝫ ff. de admi. tu l. ſi duo dele. iij. ſi choꝛus in pꝛin. de vſu. ꝛ hab. l. ſi ita. C. de quadru. pꝛeſcrip. l. ij. de pꝛeſcrip. xxx. an. l. ſi oẽs que iura ad hoc allegat dy. in c. generi de re. iur. li. vi. Et pꝛo iſta parte vr̃ tex. in. c ex parte tua de off. dele. in. ii. rñſo ¶ In cõtrarium ẽ veritas ꝙ ſolũ exceptões friuole videtur excludi ar ff. qui ꝛ a qui app. nõ lꝫ. l. i. §. iterdum de appel. c. paſtoꝛalis ꝛ. c. vt debitus ꝛ eſt tex. iũcta gl. ff. de petere. l. ꝛ nõ tm̃. §. ſi pꝛo emptoꝛe qõ vi aut clam. l. i. §. ꝛ parui refert ꝛ in. d. c. ex pte iũcta glo. que incipit ſupple ꝛ. xii. q. ii. ſine exceptõne in i. glo. ꝛ in. c. licet canon. de elec. in glo. ſuper verbo in exceptiõe poſt pꝛin. ꝛ no. in. c. cũ quis de reſti. ſpo. in ſi. pꝛime gl. ꝛ ꝙ ſup̱ ea addit Jo. an. allegãs iura que allegat gl ĩ. d. §. ꝛ parui refert ꝛ hoc in his terminis tenet cy. ĩ l. ita pudoꝛ. ff. de addul. Pꝛo hoc qꝛ ideꝫ dicimus in ꝓmiſſione ꝯuentionali qñ quis ꝓmittit nullam ꝯriaꝫ exceptõneꝫ opponere qꝛ intelligit de malicioſa naꝫ legittimas opppnere poterit pacto nõ obſtãte. d. ſpe. in ti. õ obli. ꝛ ſolu. §. i. ꝟſi. iſtrumẽtũ ſupeꝛ ver. nullã aliã ꝯriã epceptõeꝫ alleg. ff. de pact. l. iuriſgentiũ. §. ſi paciſcar de elec. c. cãm que de reſcrip. cũ adeo ꝛ. d. c. ex pte hoc idẽ eſt in reſcripto qm̃ quantũcunqꝫ pꝛeciſe reſcribat iud ex debꝫ legittimas exceptiones admittere ſꝫ hoſti. in ſũma de off. dele. § ꝙ ſit eius effectũ ꝟ. itẽ ad offm̃ eius pertinet allegat d. c. ex parte ꝛ. c. ſuper eo ti. ꝛ õ iudi. c. exhibita ꝛ õ pꝛebẽ. c. fi. niſi executio tm̃modo demãdetur de of. dele. c. paſtoꝛalis. §. quia vero ſm euꝫ ꝛ ideꝫ tenet in d. c. ex parte dicens exceptiones moꝛatoꝛias ꝛ ſic friuolas vel parui pꝛeiudicii nõ aũt perẽptoꝛias p̱dicta generalia verba excludi vt refert io. an. ĩ. d. c. ex parte ſup. fi. glo. ad hoc facit etiaꝫ de ꝓcu. c. qui ad agẽdũ li. vi. ꝛ ꝙ ibi no. io. an. in. no. ꝛ ꝙ no. ſpe de eo qui renunciauit omnibus exceptionibus in ti. de renun ꝛ ꝯclu. §. i. ꝟ. pone ergo ꝛ. ꝟ. ſi quis. nõ obſtãt allegata incõtrariuꝫ qꝛ ꝓcedãt vbi nõ ẽ pꝛeſumptio in ꝯriuꝫ nã generalitas pꝛeſumptõnibus reſtringit. ff. de pig. l. obligatione generali. ff. de peculi. l. q peculii. ꝛ nota. in. d. c. ex parte in glo. ſupple. ſi conſtat ex multis generalia verba reſtringi que

que diffuſe ponit ioh an.in.d.c.in generali in merc.
Secundo quero ſi nō poſſit opponi niſi excep.
tio falſitatis ꝛ ſolutōis. An alie iuſte exceptōes op
poni poterūt. Nō videt̄ qm̄ exceptō firmat regulaꝫ
de re.iu.l.i.in fi.i.gl. cū ergo certi ſunt caſus excep
tuati in reliquis regula firma manꝫ ꝛ ſtatutū loquēs
de certis exceptiōbus taxatiue ad alias extendi nō
poteſt.C.de pa.qui fi.di.l.ii.ꝛ qđ no.in.c.in argum̄
tum de reg.iur.li.vi per d y. Iſta proprietas niſi eſt
dictionis taxatiue q꞉ excludit quicquid nō includit
ex vi ſermonis.ff.de neg.ge.l.qui aliena.§.libertus
In ꝯriū eſt veritas tex.eſt iuncta glo.in.l.ita pudor
C.de adulte. Et hoc ī his terminiſ t3 ibi cy.pro hoc
rōnes ꝛ iura s̄.proxime qōnis pro hac parte allega
ta. Non obſtāt ꝯria qm̄ licet exceptio firmet regulā
tamen eaꝫ nō ampliat vt includet vltra q̄ꝫ alias ď ſe
regula includeret vt.l. generali.ff.de aur.ꝛ argē.le.
vbi hoc tenꝫ bar. Et eſto ꝙ dictio taxatiua excludat
quicquid nō includit illud quod excludit remanet
ſub regula ꝛ quo ad excluſa nihil operat̄ niſi ꝑut vir
tus regule īportat.d.l.ii.C.de pa.qui fi.diſtra.
Unde in propoſito eſto ꝙ ſtatutū diſponat ꝙ non
poſſit aliqua exceptio opponi niſi ſolutionis ꝛ falſi
tatis quo ad alias tamen habet̄ ac ſi nulla fuiſſꝫ ex
cepta cum remaneat ſub regula que licet ſit genera
lis non tamen excludit exceptiones legitimas vt di
ctum eſt.s̄.proxima queſtione. Qua ratiōe attenta
hocidem dicendum eſt ſi ſtatutum diceret̄ ꝙ nulla
exceptio poſſit opponi niſi ſolutionis ꝛ falſitatis.ꝛ
nulla alia poſſit opponi q꞉ eo modo quo prima ge
neralitas reſtringit ſic ꝛ ſecunda. Sed ꝯ predcā in
hac ꝛ precedēti.q.vr̄ dictum bar.in.d.l.i.§.ꝛ parui
refert.ff.ꝙ ui aut clā.concludentis exceptiones ꝑce
dentes ex aliquo capitulo ſtatuti opponi poſſe exce
ptiones uero procedētes ex alijs partibus iuris nō
Solutio.ibi dictū Bar.dꝫ intelligi quādo ſtatutū
diſponit ꝙ inſtrumēta publica executioni manden
tur ꝛ ꝙ nulla exceptio poſſit opponi niſi ꝛc. Rōem
huius ꝛ declarationem uidebitis ſtatim in.iiij.qōe.
Tertio quero ꝑ predictoꝝ ꝛ dicendoꝝ intelligē
ia clariori dictat ſtatutum ꝙ non obſtante exceptio
ne falſitatis ꝛ ſolutionis ꝛ alijs quibuſcunqꝫ publi
ca inſtrumenta executioni mandent̄ uel firma vel va
lida habeant̄ an alie iuſte exceptiones opponi pote
runt. Reſpōdeo neqꝫ noīate neqꝫ alie opponi pote
runt pares vel minores expreſſis vt not. Hu.in.d.
c.ex parte in glo.ſuppe.in fi.ꝛ Jo.an.poſt Hoſt.ſu
per ca.ad hoc de procur.qui ad agendū quod not
Bar.ff ſi quis.cau.l.ſed ꝛ ſi gs.§.queſitū. Differt
hec queſtio a p̄cedentibus qm̄ in p̄cedentibus exce
ptuati caſus ponunt̄ dilatiue ꝛ ampliatiue. ꝛ ſic cla
ra eſt ſtatuentis intentio.
Quarto quero ſtatutū dictat ꝙ īſtrumēta publi
ca habeāt executionē paratam ꝛ nulla exceptio poſ
ſit opponi niſi ſolutionis ꝛ falſitatis ꝛc.an alie iuſte
exceptiones opponi poterunt. Aduerte in his ter
minis debet intelligi q꞉ ſic cōiter ſtatuta loquunt̄ lꝫ
ſimpliciter ſtatuta loquant̄. Bar.in.d.§.ꝛ parui re
fert diſtinguit q꞉ aut alie exceptōnes deſcendūt ex
aliquo capitulo ſtatuti eiuſdē ciuitatis ꝛ ille poſſūt
opponi ar.d.§.ꝛ par ui refer cū ſua glo.ꝛ in.d.l.ita
pudor non enī eſt veriſſimile ꝙ ſe per illa generalia
verba voluerit corrigere vt.ff.de condi.ꝛ demon.l
nam ꝛ ea.ꝛ.C.de in offi.teſta.l.ſi qn̄. Si vo exceptō
nes tales deſcendūt ex alijs ꝑtibus iuris tūc dicit ꝙ
non poſſunt opponi q꞉ debemus inherere verbis
ſtatuti q̄ꝫq̄ꝫ duris vt.l.ꝑſpexit.ff.qui ꝛ a qui ꝛ.l.i.
§.ſi is qui nauē.ff.de excercito.ſm euꝫ quē licet per
alia verba ī effectu ſequitur anto.de bu.in.d.c.item
cū quis de reſti.ſpo.vbi epilogat oīa dicta bar.ī.d.
§.ꝛ parui refert. Cōtra primā ꝑtem diſtinctōnis fac̄
termīatio ſupra ꝓme ꝛ ſe.q. Ideo q꞉ in hac qōne cō
ſiſtit plurimum intelligentia huius materie.
Sciendū eſt ꝙ de iure cōmuni ſententia iuramentū
ꝛ confeſſio executōnem paratam habent. Primum
ꝓbatur.C.de execu.rei iudi.l.i.ꝛ.l.ſi vt ꝓponis.ff.
de re.iudi.l.a diuo pio.§.ſic exequuntur ꝛ.l.ſi cum
nulla.ff.ad tertul.l.i.§.fi.ꝛ in ſpe.de execu.ſenten.§
i per totū. De ſcđo vꝫ ꝯfeſſione iudiciali eſt tex.de
ꝯfeſſ.l.i.ibi nam ꝛ ſoluere cogit̄.ff.de re iudi.l.ſi de
bitoribus ꝛ.l.poſt rem vꝫ quando emanat in iudi
cio non oblato libello vt no.in.d.l.i.ꝛ.l.debitoribꝰ
probat̄.ꝛ.l.i.C.eo.ti.per doct.ꝛ in.l.i.C.de lit.cont.
Et ſi dicatur qualiter hoc procedit cū in.l.ſi debito
ri.ff.de iudi dicatur ꝙ ſit preceptū. Reſpōdeo ꝙ il
lud p̄ceptū nō eſt ſn̄ia ſed tendit ad executionē ſecū
duꝫ bar.in.d.l.i. De tertio vꝫ iuramēto eſt tex.in.l.
fi.C.de fideiuſſor.ꝛ in.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.ff.de iure
iuran.ꝛ in.d.l.poſt reꝫ ubi hoc tenet bar. Et intelli
ge de iuramēto voluntario uel iudiciali nō in neceſ
ſario ut.l.nam ꝛ poſtea.§.fi.ff.de iureiuran. Et hīc
dicit bar.in.l.ij.ff.de iureiuran.ꝙ ſi in fine ꝯctus ap
poneret̄ iſta clauſula ꝛ poſt predcā q꞉ de predictis
poſſet dubitari dictus promiſſor detulit dicto ſtipu
latori iuſiurādū vt ſi iurauerit ſe debere recipere ꝙ
teneat̄. qui ſtipulator ſtatim ſibi delato iuramēto de
bere recipere iurauit tunc tale inſtrumētū de iure cōi
mādetur executiōi. Et mirat̄ bar.ꝙ cōſuetudo hūc
modū no adinuenit.hꝫ ergo cōfeſſio ꝛ iuramētū viꝫ
ſn̄ie non tn̄ proprie dici poſſunt ſnie ſecundū glo.in
d.l.i.ff.de re indi.per quā dicit bar.ibi ꝙ ſi ſtatutū
dicit ꝙ de qualibꝫ ſn̄ia cōdemnatoria ſoluat̄ gabel
la ꝙ de confeſſione ſeu precepto in confeſſuꝫ nō ſol
uetur gabella. Ex his ſtatuta italie diſponētia iſtrā
publica executioni mandari habent fundamentum
Nam inſtrā guarantigiata que ī certis partibus ex
cutioni mandātur fundātur in precepto notarij ha
bentis iuriſdictionē ordinariā inter cōſentiētes qui
in iure appellant̄ chartularij de quo facit mētionem
glo.ff.de iudi.l.i.ꝛ tex.ī.l.rem nō novā C.eo.ti.ꝛ vbi
ꝛ ad quē in ite.reſt.poſt.l.fi. Inſtrumenta vero con
feſſionata fundant̄ in confeſſione emanante corā no
tario vt permittit̄ inter cōſentiētes ordinariā iuriſdi
ctionē habente. Inſtrumēta vero ſimplicia que hn̄t
executionē paratā ex forma ſtatuti capiūt fundamē
tum per ſimilitudinē. An aūt de iure cōi r̄piat̄ ꝙ in

ſtrumenta publica habeant executionē paratā vide
ij.q.vij. Ex his pʒ ꝙ ſtatuta loquentia de executiōe
nſtrumenti guarāngiati ſeu nonfeſſio nati nō uiden
tur a iure cōi exorbitare. ſtatuta vero loquētia de exe
cutione inſtrumētoꝝ ſimpliciū ſic. ⁊ hoc tʒ Ang.i.l.
ſi pretor.§.ſi iudex.ff.de re iud quod facit ad plura
Statxta vero redigunt inſtrumēta ad uires ſñie cō
feſſionis ⁊ iuramenti ⁊ āplius diſponūt ꝙ nulla poſ
ſit obici exceptio quo minus illā executionē pararā
habeāt ⁊ vires rei iudicate ⁊ conſequenter ex natura
actus diſpoſiti excludūt oēs exceptiones ꝓceſſū cō
cernētes ut qꝛ nō ſit oblatus libellus lis cōteſtata iu
ramentum de calūnia ſñia lata ⁊ ſimilia ⁊ oēs alias
quas excludit res iudicata cōfeſſio ⁊ iuramentūʒ C.
ſen.re.nō po.l.ꝑemptorias.C.de preſcrip.lon.tēp.
l.cū emptor. Exceptiōes aūt quas non excludit res
iudicata cōfeſſio ⁊ iuramentū dcā ſtatuta ꝑ dcā ver
ba generalia nō itelligūt excludere. ꝓbat hoc aper
te in.c.licet canon de elect. vbi cōſiderat ꝙ qñqʒ dat
inhabilitas actus geſti de iure naturali ⁊ poſitiuo ⁊
tunc reiectio oīuʒ exceptionū hāc nō tollit qꝛ reiectō
oīuʒ exceptionū fit ↄ̄ actus quatenus aliqd recipit
eſſe quod nō eſt ſi oī iure deficit. Ideo ſi opponere
tur in terminis.d.c.lʒ canon ꝙ cardinales qui elege
runt non fuerūt cardinales admitteret hec exceptio.
ſimile in ꝓpoſito ſi diceret inſtrumētū nō fore inſtru
mentū publicū guarātigiatum vel cōfeſſionatum vt
dicā.j.xj.q. Quādoqʒ dat habilitas actus geſti ſeu
cauſe agētis ſaltē inſpecto iure nature lʒ deficiat iure
poſitiuo ⁊ tunc ſi actus eſt talis cuius ualiditas pō
derat de iure naturali obiectus exceptionis cōcludē
tis effectū actus geſti ſeu cauſe agentis iure poſitiuo
non admittit. Si vero eius validitas ponderet ſm
ius poſitiuuʒ vt qꝛ eſt actus qui ſubicit iuri poſitiuo
⁊ admittitur exceptio ut patent hec ex.d.c.licet ca
non quod loquit in actu electiōis pape in qua ꝓce
dit ſm meꝝ ius nature qꝛ eius electio nō ſubicit ex
toto iuri poſitiuo procedēs. Modo in ꝓpoſito ex
diſpoſitione ſtatuti ponderat actus iuris exequēdi
nō actus iuris ꝓcedēdi ⁊ reiectio exceptionis uenit
ad ius exequēdi non aūt ad ius ꝓcedendi ideo op
poni non poſſunt ex natura actus diſpoſiti. exceptō
nes uero cōcernentes ius exequēdi ſic non obſtante
generali exceptionū executionū cōcernentiū reiectio
nem per dicta.ſ.in.i.⁊.ij.q. Diſtinctio igit Bar. in
terminis noſtre.q. vera eſt vʒ ꝙ exceptiones ꝓceden
tes ex aliquo capitulo ſtatuti opponi poſſunt. pro
cedentes vero ex diſpoſitione iuris cōis non. Ratō
quoniam ſtatutum ex quo deſcendit exceptio conſi
derat inſtrumētū exequibile ⁊ ꝓpterea non obſtāte
reiectione generali exceptionū opponi poſſūt iuſte
procedētes a ſtatuto ſed ius cōe ex quo exceptiōes
deſcēdūt nō conſiderat inſtrm exequibile qꝛ de iure
cōmuni inſtra nō merent executionē ideo nō poſſūt
opponi ad ius exequēdi introductū a ſtatuto. ſed
ſi ſtatutū nō introduceret ius exequēdi bene oppo
ni poſſet ⁊ ſic loquitur i.⁊.ij.q. Cōclūſio igitur eſt ꝙ
generalis excluſio exceptionū ad ꝓceſſum nō exclu
dit ſpāles exceptōnes per dicta in.i.⁊.ii.q. Et eadē
ratōne generalis excluſio ad ius exequendi non ex
cludit iuſtas exceptōnes que ad executōneʒ poſſūt
opponi ſiue ꝓcedat a ſtatuto ſiue a iure coī ſed actus
diſpoſitio bene pōt excludere exceptōnes concernē
tes proceſſum ⁊ etiam executōeʒ vt dicā.j.q.vj.quo
caſu ꝑ generalitatē reiectōnis exceptōnuʒ nō ipor
tat vltra naturā actus diſpoſiti quo minus iuſte exce
ptōni opponi poſſunt ſiue a iure cōmuni ſiue a ſta
tuto vt dictū eſt ꝓcedētes ⁊ hoc vult clare Jo. an. in
ti.de ſentent.§.vt aūt.in addi.ad ſpe. ibi ⁊ maxime
cū ꝓcedit nullitas ex vi alterius ſtatuti ⁊c. ⁊ dicam
j.q.xi.hoc etiā voluit Fran.accur. vt patʒ.j.q.xviii
vbi eius verba refero ꝓ hoc qꝛ ſtatutum ius cile eſt
ff.de iuſti.⁊ iure.l.oēs populi ⁊ ſic ſicut generalis
diſpō iuris cilis oīuʒ exceptōnum excluſiua legitti
mas nō excludit ſic nec diſpō ſtatuti ꝓ hoc qꝛ ſta
tutū debʒ interpretari ſm ius cōe. C.de nova.l.ſi ſer
ui noſtri ⁊ reſtrīgi ne quis dānum indebite patiatur
ff.de iur pat.l.adigere.§.quis ⁊ ſpālia generalibus
derogāt ſiue ꝓcedāt ſiue ſequātur.ff.de reg.iur.l.in
toto.⁊.l.ꝙ queſitū.§.pe.ff.de fundo iſtru per Bar
vnde in termīs nr̄e ꝓpoſite qōnis ↄcluſio eſt ꝙ ex
ceptiōes que non excludūtur ex natura actus diſpo
ſiti per dictā generalitatē nō intelligūtur excluſe vñ
oēs exceptōnes que opponi poſſunt ad executōneʒ
ſeu ad ius exequēdi ſeu ad rem iudicatā opponi po
terunt ↄ̄tra iſtrā huiuſmodi non obſtāte generali ex
ceptōnum reiectōne per iura allegata. ſ.i pria.⁊.ii.
q. Exceptōnes vero q̄ opponūt ad ꝓceſſuʒ nō quia
ille excludūtur ex natura actus diſpoſiti dum ſtatu
tū diſponit ꝙ inſtrumēta habeāt executōnēʒ paratā
⁊ de illaꝝ excluſione ſenſit ſtatutū nō de iuſtis excep
tionibus que opponi poſſunt ad ius exequendi. ⁊
nunc habes intellectuʒ huius materi. Et adde ꝙ
de exceptione peremptoria dico q. proxima in fine.

Quinto iuxta premiſſa quero que ſunt exceptio
nes que poſſunt opponi poſt ſñiaʒ in executiōe vbi
attendēduʒ eſt ꝙ quedā exceptiones opponuntur
poſt ſñiam non ↄ̄ ſententiā ſed ↄ̄ actionem primam
Et in iſtis ſiquidē aliqua coꝝ orit poſt ſñiam vel ori
tur uel renouat in ipſa ſñia tunc poteſt opponi poſt
ſñiam. ita loquit.ff.de tranſact.l.poſt.ff.ad mace.l.
tam ⁊ ſi. Declaro mulier tuta uelleiano cōdēnat ex
ceptione non oppoſita certe in ipſa ſñia mulier inter
cedit pro alio ⁊ de nouo in ipſa ſñia obligat merito
poteſt opponere exceptionē poſt ſñiaʒ qꝛ i ipſa ſñia
orit ⁊ renouatur. facit l.iiij §.ſi ex cōuentione.ff.de re
iudic. Si vero exceptio habuit originē ante ſentētiā
tūc regula eſt ꝙ nō poſſit opponi poſt ſentētiam vt
d l.ꝑemptorias.C.ſentē reſcindi nō poſ. Fallit in mi
nore qui petit reſtitutōeʒ in itegꝝ poſt ſentētiam pōt
opponere vt.ff.de mior.l.mior xxv.an. obmiſſaʒ fa
llit in milite qui reſtituit ipō iure vt poſſit opponer
exceptōneʒ vt.l.i C de iure ⁊ fac.igno. Fallit in ma
cedoniano odio creditoꝝ vt.d.l.taʒ ⁊ ſi Fallit i aliis
qui reſtituunt ex clauſula generali vel iuſta cauſa ab
ſentie vt.l.ſi.ff.de reſt.i inte.ſm bar.in.d.l.i.C.de iu

z fac.igno. vide glo in.d.l.i.C.de iur. z fac. ignõ.q̃
enũeratmultos alios caſus cuius verba q̃ſi ad litte
ram ſunt p̃dicta Quedaʒ vero exceptões oppo
nũtur poſt ſentẽtiaʒ ꝯ ipſaʒ ſentẽtiam. z aduertẽdũ
hic aut de illa exceptõne liquet nullo alio ꝓbatoex
trinſecus vt q2 fuit ꝓlata nulla ꝓcedente inſtãtia vel
fuit condẽnatus dominus vbi deberet cõdẽnari ꝓ
curator z ſimilia z tunc etiã impedit executio vt.l.i.
.C. de execu.rei iudi.z.ff.eo.l.ſi cũ nulla. Si vero
reqrit alia probatio extrinſecus z tũc aut iſta ꝓba
tio reqrit altiorẽ indaginẽ z nõ impedit executionẽ
vt.l.fi.C.de ordi.cogni. z.l.ij.C.de fal.z de in inte.
reſti.c.auditis. Si vero illa exceptio poſſet ꝓbari in
cõtinẽti tũc impediret executio.caſus eſt in.l.fi. C.ſi
ex fal.inſtru.nã illa.l.loquit qñ iam i alio iudicio in
ſtrumẽta erant ꝓbata falſa ita ꝙ falſitas erat promp
ta z manifeſta. Hec diſtinctio probat per rõneʒ.nã
in executiõe ſñie adhibet cognitio ſũmaria ut.l.a di
uo pio.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iudi.ſed in ſũmarijſ
cognitionibus admittunt exceptiones que poſſunt
probari incõtinenti non ille que reqrũt altiorẽ inda
ginem vt l.iij.§.ibidem.ff.ad exhiben.z.l.ille a quo
§.ſi de teſtõ z.l.is a quo in prin.vt i poſ.lega.z quã
do dicat exceptio probari incõtinẽti vide.ĩ.q.ix. Ex
hoc habetis praticã qñ formas exceptiones contra
executionẽ ſñie q2 debes dicere quas paratus ſũ in
continenti ꝓbare q2 ſi non poſſet probari incõtinẽti
iudex poſſet eã reſpuere quod eſt notandũ z menti
tenendũ ſm bar.in d.l.fi.C.ſi ex fal.inſtru.cuius ver
ba fere ad litterã ſunt predicta.z idẽ licet non ſic dif
fuſe ponit in d.l.i.C.de iur.z fac.igno.z ꝓbat pro
xima diſtinctio in.l.ij.C.de edic.di.adri.tol. Quan
do aũt exceptõ dicat habere altiorẽ indaginẽ vide.ĩ
in ix.q. Ex his habes que exceptiões opponi po
ſunt in executione inſtrumẽti in terminis ꝓxime.q.ſ
plurimas,tamẽ ſpãliter ſubdam i hoc tractatu. Ad
uerte tamẽ ꝙ licet ꝯ ſñiam exceptio peremptoria op
poni non poſſit vt.l.perẽptorias C.ſent. reſcin non
poſ.z.ſ. dixi hac eadem q.ꝯ inſtrã opponi põt du
plici rõne. Prima q2 orit cũ inſtrõ quod non cõtin
git in ſñia. Secũda q2 quo ad excludendas excep
tiones inſtrm nõ h3 vi3 ſñie q2 nulla cauſe cognitio
p̃iudicialis preceſſit ſm diſtinctionẽ tamẽ p̃miſſã z
hoc t3 bal.in d.l ꝑemptorias z C.ſen.reſcin.nõ poſſ.

Sexto quero dicat ſtatutũ ꝙ cõtra executioneʒ
inſtrumẽti nihil poſſit opponi nõ aũt dicit cõtra in
ſtrumentũ z ſic differt a quarta q.an põterũt oppo
ni exceptiones que opponi poſſunt contra inſtrum
tum. Reſpondeo non ſm Bar.i.l.ſi filius ff.quod
cum eo.quod dictum debet itelligi quãdo ſic ſtatu
tum diſponit ꝙ ex natura actus diſpoſiti exceptio
nes cõtra executionẽ excludantur vel quado ſtatu
tum diſponeret ꝙ executio inſtrumẽti fieret nõ obſta
te exceptione q̃ põt i executiõe opponi nihilominus
iuſte exceptiones executionẽ impediẽtes ſeu q̃ i exe
cutione poſſunt opponi non intelligerent excluſe z
ſic intellige dictũ bar.ut dixi.ſ. in quarta.q.

Septimo quero an ſit reperire caſum ꝙ ꝓde iure
comuni iſtrã habeãt executõeʒ paratã. Reſpõdeo
ſic.quãdo in ꝯtractu appar3 iuramẽtũ delatuʒ vel
p̃ſtitũ vt dixi.ſ.i.iiij.q. Itẽ iſtrm depoſiti hẽt execu
tõeʒ paratã ſm bar.in.l pe.C.depoſiti per illuʒ tex.
ibi dũ dicit illico eũ reddere modis omnibus ꝯpel
lat z ibi quã celerrime reſtituat z ibi quãto citius zc
Quod etiã appar3 ex eo ꝙ exceptões q̃ requirũt al
tiorẽ indaginẽ nõ poſſunt in eo iudicio opponi.ſed
in extraordiario iudicio reſeruãt bal. tñ ibi tenet ꝙ
iudiciari9 ordo reqratur z ꝯſuetudo obſuat ꝙ tu
tius puto.

Octauo quero qd ſi ſtatutũ diſponit ꝙ iſtrã ſ3
ius gẽtiũ exequãtur Reſpõdeo omnes exceptões
a iure ciuili itroducte ex natura actus diſpoſiti exclu
ſe itelligunt vt.d.c.licet canon. z dictũ eſt i.iiij.q ſ.z
propterea ieſtm factũ i barbaria corã duobus teſti
bus q2 p̃ſuitur ibi ius gẽtiuʒ obſeruari val3 ſm bar
q dicit ſic ſe conſuluiſſe in l.ius aũt cile.ff.de iuſti.z
iure.z executõni mãdent i italia vbi vigeʒ ſtatutuʒ

Nono q̃ro dixi in.v.q.ꝙ exceptõneſ requirẽteſ
altiorẽ idaginẽ non poſſunt opponi poſt ſentẽtiam
nec ipediũt executõeʒ ſñie z ſimiliter iſtrõꝝ hñtium
executõneʒ paratã vt eſt tex.ſm bar.i.l.pe.C. depo
ſiti Quero qñ exceptões dicant require altiorẽ ida
ginẽ z ſic dicant nõ poſſe icõtinẽti ꝓbari.reſpõdeo
ſm bar i.l.iiij.§.ꝯdẽpnatũ.ff. de reiudic.qñ exaia
ri nõ poſſunt.ĩ.tp̃us infra ꝙ exiatur executõ ſi repe
riantur bona mobilia vel noĩa dicit tex.in.l. ſi is a
quo.ff.vt ipoſ.lege. Vel clarius ille dicũtur require
re altioreʒ idaginẽ que nõ poſſunt exaiari infra tã
tuʒ tp̃us iſra quãtũ ꝓceſſus p̃ncipalis expediret ẽt ſi
talis exceptõ nõ opponeret p.d.l.ſi iſ a quo ſ3 bar.
i extraua.ad repri.in verbo ſummarie ex quo patet
ꝙ ſi executio iſtrumẽti hẽret fieri ex forma ſtatuti re
aliter z pſonaliter ad volũtatẽ creditoris vt uidi.i ali
qbus cĩtatibus ꝙ tũc nulla exceptõ ꝓbãda aditte
ret niſi ea q̃ momẽto ꝓbari poſſet forſitã p aliud pu
blicũ iſtrʒ. z ꝓpterea cautus debet eſſe exceptõnem
opponẽs qui ſe offerat eaʒ icõtinẽti ꝓbare alias iu
ſte reici poſſet vt dictuʒ ẽ in excipiente contra ſentẽ
tiam in dicta quinta queſtione.

Decimo quero quid ſi ſtatutum diſponit ꝙ nul
la exceptio ꝯ inſtrʒ opponi poſſit niſi ſolutõnis z fa
lſitatis zc.cõſtat ꝙ in his duabus ſi opponant dẽt
obſuari ius cõmune cum nihil ſtatutum ſuper eaꝝ
probatione diſponat argumẽto.ff.de liber.z poſtu.
l.cõmodiſſime c.ſuſceptum de reſcript.li vi. Quid
ſi ſtatutum diſponit ꝙ debeat infra certum terminũ
probari z opponuntur alie exceptiones que per p̃
dicta non intelliguntur reiecte vt dictum eſt in .i.ij
z.iij.queſtione an debebunt probari infra terminũ
iuris comunis vel infra terminum ſtatutum ad pro
bandum exceptionem falſitatis z ſolutioniſ. Reſpõ
deo infra terminum ſtatutum exceptionibus ſcilicet
nominatis predicta no.per Bar.in.l.ſi legatum.in
principio de an.legat.z quod not.glo. in.l.fi.§.ſi a
locis ſuper verbo conſumãtur. C.de iure delibe.

Undecimo an retentis terminis quarte q.poſſʒ

oppoñi exceptio nullitatis. Reſpondeo ſolutio ap
paret in.d. quarta q. vꝫ ꝙ quãdo ex parte eius qui
opponit exceptionẽ nullitatis nihil eſt ꝓbãdũ vt q2
inſtrm̃ non eſt publicũ vel caret annis domini indi
ctione teſtibus uel ſubſcriptione uel obligatio inſtru
mento deducta eſt nulla. ⁊ tũc exceptio nullitatis im
pedit executionem ut.l.i.§.⁊ parui refert.ff. quod vi
aut clam. per bar.⁊.ff. de re iudi.l.iiij.§. cõdemnatũ
C. de procur.l.licet.C. de ſen. que ſine cer.quan.l.ii.
⁊ ſic intelligitur Innoc. de offi. deleg.c. cum in iure.
⁊.l. ſi cum nulla ff. de re iudi.⁊.l.i.C. de excep.rei iu.
Quandoꝫ eſt aliquid probandum ⁊ tunc aut iſta
cognitio habꝫ altiorez indaginem quod qualiter in
telligatur dictũ eſt.ſ. in.ix. queſtione ⁊ tunc non ĩpe
dit executionem vt.l.fi. in fi.C. de ordi.co gni.⁊ C. d̃
fal.l.ij.C. depoſi.l.pe. ſecundũ intellectũ bar. aut nõ
habet altiorem indaginẽ q2 tunc poteſt incõtinenti
probari ⁊ tunc impedit executionẽ ut.l.iudicati.C. ſi
ex fal. inſtru.⁊ de iudi.l. ſi pretor.§. marcellus qui ex
preſſe hoc probat referendo ad primũ caſum illius
l. ut glo. facit.⁊ probatur per rõnem q2 in executiõe
inſtrumenti ſicut in executione ſñie requirit̃ cauſe co
gnitio vt.l.a diuo.§. ſi ſuper.ff. de re iudi. ſed in co
gnitione ſũmaria exceptio que requirit altiorẽ inda
ginez non admittit̃ ut.l.iij.§. ibidẽ.ff. ad exhibend.
C. de edic. di. adri. tol.l.ij. Sed ille que nõ requirunt
altiorez indaginez ſic vt.l. ille a quo.§. ſi de teſtamẽ
to.ff. ad trebel. ſic diſtinguit bar. in exceptione nulli
tatis ꝯ ſñiam in d.§. condẽnatuꝫ.⁊ latius in.l.fi.C.
ſi ex fal. inſtru. ut dixi in quinta q. Hoc idem tenet
Io.an. in ti. de execu. ſen.§. vlt. ver.xvi. in addi. ad
Specu.⁊ domini de rota ĩ eoꝝ deciſione. cclxxxii.
Non enĩ per dictũ ſtatutũ firmat̃ obligatõ que nul
la eſt. nam obligationes que carent ꝓpriis viribus
nec offõ iudicis nec magiſtratus nec lege firmari poſ
ſunt.ff. de actio.⁊ obli.l. obligationes. facit.ff. de te
ſta. mil.l.i. inſti. eo. ti.§.i.⁊ ꝓpterea de nullitate obli
gationis patente vel que ſtatĩꝫ poſſit ꝓbari opponi
poteſt vt q2 cõtractus ſit factus ꝯ legem ut.l. non du
biuꝫ C. de legi.C. de ſacroſan. ec.l. iubemus.§. ſãe ⁊
oĩs nullitatis exceptio vndecunꝫ ꝓueniens ſecũdũ
predictaꝫ diſtinctionẽ ſiue ꝓueniat a iure ſiue ab ali
quo capitulo ſtatuti ⁊ ꝓpterea Io.an. in ti. de ſen.
§ ut aũt ver. hoc aũt notandũ in addi. ad Spec. ſe
quens Nico. de ma. qui vt ipſe refert in queſtione
que incipit Statutũ eſt in ciuitate tenuit ꝙ ſi ſtatutũ
eſt in ciuitate ꝙ contra preceptum factum in confeſ
ſum non poſſit excipi niſi de falſo vel ſolutione pote
rit opponi exceptio nullitatis ⁊ maxime cum proce
deret nullitas ex forma alterius ſtatuti. allegat ꝙ p̃
ceptum non rite factum non dicitur preceptum.ff. d̃
contrata.l. non quem uis cum concordantijs allega
tis. de cleric. non reſi.c. tue in glo.ij.⁊ ſuffragio ſup
ra. Et ſic patet ꝙ non eſt facienda uis an procedat
exceptio ex vi alterius ſtatuti an ex vi iuris cõmunis
ut videtur noluiſſe bar. in d.§.⁊ parui refert. de quo
dic vt dixi ĩ.iiii q. Hinc ẽt Io.an. in p̃allegato v̓.xvi
de ſen. exco.§. ulũo refert. Ro. bon. ĩ ſua queſtione
xlv.⁊ Gul. de ſu. poſt eũ terminaſſe ꝙ ſi unũ ſtatutũ
dat certã formaꝫ ſẽtentiãdi ⁊ aliud iubꝫ infra tẽpus
ſentẽtiaꝫ executõni mãdari nõ obſtãte aliquo ſtatu
to ſñia in qua ꝯſtat formã primi ſtatuti nõ eſſe ſerua
tam executoni nõ mãdabit̃ nec p̃muꝫ ſtatutũ cenſeẽ
ſublatuꝫ allegat.ff. de v̓b. obliga.l. doli clauſula ff.
de le.iij.l. ſi qs ĩ pricipio teſti ꝙ uer eſt. q2 exceptio
reſpicit formã executiõis nõ formã ſñiadi ⁊ nũc cla
re ĩtelligis p.d. in iiij.q.⁊ hoc in exceptõne nullitatis
patẽte ſeu alia non patẽte vt vult bar. in.d.§. parui re
fert duꝫ dicit opponi poſſe non obſtãte ſtatuto ꝙ in
ſtrumẽtũ nõ ẽ inſtrumẽtuꝫ publicũ vel carꝫ ãnis do
mini indictõne ſubſcriptõe que cõcernũt nullitatem
⁊ ꝙ inſtrm̃ nõ eſt guarãtigiatũ ſiue ꝯfeſſionatuꝫ que
concernũt ſubſtãtiaꝫ inſtrĩ ⁊ ſolẽnitatez a ſtatuto re
quiſitaꝫ. ergo idem in aliis exceptõibus nõ patẽti
bus que ꝓbari poſſunt ĩcõtineti cũ a pari iudicẽtur
vt in hac.q.⁊ i.v. dictũ eſt ſm̃ ipſuꝫ abſqꝫ diſtinctiõ.
ꝓueniant a ſtatuto vel a iure coĩ

Xii. quero an retẽtis dictis terminiſ ꝯtra iſtrꝫ po
ſſit opponi exceptõ preſcriptõis ĩducte a iure coĩ vel
ab alio ſtatuto. reſpondeo ſic ſi ꝓbari poſſit ĩ ꝯtinẽ
ti vel liqueat ex iſtro alias nõ vt dictuꝫ eſt ſupra in p̃
cedẽti queſtione. Idem ĩ exceptione pacti de nõ pe
tẽdo ⁊ in exceptõne ſolutõnis. hoc in exceptõne ſen
tentie tenet Ioh. an. in ti. de execu. ſententie v̓.xvi
in fi. Itẽ in exceptõne nouatõnis ⁊ contrarij laudi.
Primũ ponit ſpe. in ti. de execu. ſenten.§. fi. v̓. in
vtrumqꝫ Bal. in.l.ii.C. de execu. rei iudi. Idem de
excep. trãſactõis dicit ſpe. in.d. ti. verſ.xii. quod itel
lige qñ valet tranſactõ. nam ſuper inſtrumento con
feſſionato ſeu guarãtigiato vel alio executõnez merẽ
te niſi ĩdubiũ reuocet̃ trãſigi nõ põt ſicut nec ſuper
ſentẽtia que trãſiuit in rẽ iudicataꝫ de qua nulla ha
betur exhibitio ſm̃ bar.C. de tranſact.l. ſi cauſa co
gnita.ff. eo. ti.l. ſi poſt rem.§.i.⁊ ff. de cõdi. indeb.l.
elegãter.§.i.⁊ Io. and. latius ĩ ti. de arbitro.§.i. ver.
arbitrator vero ad fi. in addi. que ĩcipit. Eſt ſciendũ
Et idẽ in cõpromiſſo quod verꝫ intellige niſi partes
trãſigerẽt vel cõpromitterẽt cũ clauſula nõ obſtãte
inſtrõ quoniã tũc viderent̃ inſtrõ renũtiare ſm̃ bal.
C. de tranſac.l. ſi diuerſa. Idẽ in aliis exceptiõibus
executionẽ ſñie impediẽtibus cõuenientibus execu
tioni inſtroꝝ ut metus doli ⁊ aliis que Spe. ponit
in d. ti. de execu. ſen. Idẽ in exceptione non numera
te pecunie ſecũdũ Cy. ĩ.l. in cõtibus.C. de non nu
mera pecu. in quarta queſtiõe in prin.⁊ idẽ bal. ibi.

Xiii. quero qd ĩ exceptõe ſimulatõis bar. ĩ.l.i.§.⁊
parui refert dicit ꝙ ſimulatõ bene facit deficere ꝯctũ
q2 cũ deficiat ꝯſenſus nõ ẽ ille ꝯctus q ſimulat̃ ſꝫ ẽ
ille q vere agit̃ vt ĩ toto ti.C. plus vale. ꝙ agi. ſꝫ tñ be
ne ẽ iſtrm̃ publicũ.C. ſi qs alteri.l.i.⁊.l. quãuis ⁊.l.
cũ ꝓponas Eſt ergo iſtrm̃ publicũ tñ dicit̃ ꝯctus ſi
mulatus vñ iſta exceptõ nõ poſſꝫ opponi niſi a ſta
tuto p̃mitteret̃ q2 non impugnat inſtrꝫ ſꝫ impugnat
vires cõtractus contentas in inſtrõ ſꝫ eũ. Ex cuius
theorica hẽs ꝙ ſtatutũ ꝓhibẽs exceptionez opponi
ꝯ iſtrm̃ nõ excludit exceptiõez ꝯ ꝯctũ ⁊ eꝯ. ⁊ ſic mul

rum ſunt attendēda verba ſtatuti vt dixi in vi. q.
bal. aūt in ꝑpoſita q. in l. i. C. plus vale ꝙ agi dicit
aut eſt ſimulatio ꝓbata per preſumptionem iuris ⁊
de iure ⁊ pōt opponi vt. C. de dona. ante nup. aūt.
ſed iā neceſſe. aut eſt ſimulatio probanda ⁊ tunc re
fert vt obicitur ꝯctui ⁊ nō pōt opponi aut ſubicitur
rogitui tabellionis p̄ dicit ꝙ rogatus fuit ſimulate
⁊ poteſt opponi dicendo qꝺ notarius fuit ſimulate
rogatus q̄ꝛ partes finxerunt ſe rogare cū nō intēde
rent eum rogare vel dicēdo ꝙ teſtes fuerūt ſimulate
adhibiti per hoc. n. dr̄ ꝙ inſtrm̄ non eſt inſtrūꝫ q̄a
deficit ſolēnitas in ſubſtantia rogitus vt in aut. de ta
bel. §. nos aūt. Et ideo ſalua ſemꝑ veritate q̄ dꝫ eſſe
ſemꝑ in ꝓponente ⁊ opponente ꝙ ſm̄ eū eſt diligen
ter notādūꝫ. Idem autem bal. in. l. fi. §. ſi incōputati
one circa fi. C. ꝺ iure deli. dicit ꝙ heres qui ex forma
ſtatuti non poteſt opponere ꝙ inſtrūꝫ eſt ſimulatuꝫ
q̄ꝛ inſtrm̄ ſimulatū n̄ eſt inſtrꝫ cū n̄ faciat fideꝫ ſimu
latione probata vnde lꝫ ſuperficialiter appareat eſſe
inſtrūm tamen ſubſtantialiter nec intellectualiter eſt
inſtrūm nec. n. ꝓprie dr̄ ꝙ abuſiuuꝫ eſt vt. ff. de ſuis
⁊ legiti. l. item pretor ⁊ inſtrūm ꝙ non hꝫ vim ꝓban
di non eſt proprie inſtrūm q̄ꝛ dicit ab inſtruendo. ff.
de ver. ſig. l. notionem. §. inſtrūoꝝ. Statutum enim
dꝫ intelligi de inſtrūis efficacibus non de nullis. vt
pꝫ. ff. de penis. l. ſi quis aliqd. §. teſtamentū. ff. quē
teſta. aper. l. ii. §. i. nam illud ꝙ caret effectū ēt nomi
ne caret vt. C. de proba. l. cū precibus niſi ſtatutum
remoueret expreſſe exceptionē ſimulationis q̄ꝛ tunc
ꝑꝑ iniquitateꝫ ſtatuti recurreret ad ſubſidiū eccleſie
ſecus ſi ſtatutum non remoueret exceptionē ſed aſſi
gnaret certū terminū qui non dicit iniquitas ſed iu
ſticia poſſitiua vt. ff. de poſtu. l. i. §. mixtuꝫ in verbo
ratus ſm̄ eū cui us verba ſunt predicta. Aduerte ꝓ
clariori intelligentia huius q̄onis. Simulatio ē ge
nus ꝯtinens plures ſpēs nam q̄nqꜫ figuraliter agit
vnus ꝯctus ſed in veritate agit ꝙ nihil valeat. Inter
dum agit ꝙ valeat vt alius ꝯctus non vt figuraliter
celebratus. Interdū celebrat vnus ꝯctus figuraliter
ſed agit vt modico tp̄e duret. Interdū celebrat pri
mus ꝯctus figuraliter pretextu alicuius. Exemplū
primi mēbri ſi aliquis timet tyrānuꝫ vel vult effuge
re onera alicuius vel aliquid ſimile facit alienationē
bonoꝝ ſuoꝝ vel partis ipſoꝝ in aliū cum in veritate
agebat inter eos ꝙ non foret alienatio ſed ſolum fie
bat ad reparandū. Hanc puto appellari chartā ad
appariter factā hoc eſt ad apparendū ſeu ad repa
randū ⁊ de hac. q. loquit. ff. de ꝯhen. emp. l. nuda.
⁊. ff. de reg. iur. l. imaginaria. ff. de ritu nup. l. ſimu
late ⁊ de aqua plu. ar. l. emptor quo caſu non valet
vt dictis iuribus pꝫ. Exemplū ſecundi mēbri q̄n ce
lebrat ꝯctus venditionis ⁊ agit ꝯctus pignoꝝ ⁊ tūc
valet ꝙ in ꝟitate agit nō qꝺ ſimulate ꝯcipit. C. plus
val ꝙ agi. per totū. C. de ꝯhen. emp. l. empti fides.
⁊ no. in. d. l. nuda. ⁊. d. l. imaginaria. Exemplū ter
tij mēbri q̄ꝛ forte emptor dꝫ reuendere cito. ff. de ma
nu. l. iiij. §. ſi ab ignoto. Hec tria poſuit Bar. magi
ſtraliter in quodam ſuo conſilio ꝙ incipit. In noīe
domini amen factū eſt tale Petrus Nichole. exem
plum vltimi mēbri ſi promitto ex cā mutui pro ſala
rio patrocinij preſtando. Circa qꝺ mēbꝝ aduerte q̄ꝛ
interdum promittitur ex cā mutui vel alterius iuſti
ꝯctus quod debebat ex alia iuſta cauſa iam preteri
ta ⁊ finita vt ſi promitto ex cā mutui qꝺ debebaꝫ ex
cā iuſti patrocinij ꝓſtiti tunc lꝫ ꝯctus. C. ſi cer. pe. l. ſi
ex precio. ff. e. l. ſingularia nec pōt dici ſimulatuſ q̄ꝛ
obligationis ſubſtantia nō deficit ⁊ debitū ex vna
cā poteſt in aliā conuerti vt dictis iuribus pꝫ. Et ꝓ
pterea eſto ꝙ ex forma ſtatuti poſſet opponi excep
tio ſimulationis hoc caſu ſimulationis exceptio op
poni non poſſet q̄ꝛ vt dictū eſt non eſt ꝯctus ſimula
tus ſm̄ bar. tenentē in. d. l. ſi ex precio. Quādoqꜫ ꝓ
mittitur illud qꝺ non debet ex iuſta cā futura tunc
cā nō ſecuta opponi poteſt exceptio ſimulatiōis q̄m
etiam ſi promittit ex cā mutui ex cā futura cā nō ſe
cuta intra biēnium opponi poteſt exceptio non nu
merate pecunie ſeu nō ſecute cauſe que idē ē qꝺ ex
ceptio ſimulationis. C. de poſtu. l. ſi ſub ſpecie vbi
hoc per bar. ⁊ bal. ꝯcludentes ꝙ vbi ex forma ſtatu
ti poteſt opponi exceptio ſimulationis ꝯ͂ inſtrūꝫ hu
iuſmodi poteſt opponi ēt exceptio nō numerate pe
cunie in caſu quo de iure talis exceptio det. Quan
doqꜫ promittit illud ꝙ non debetur ex cā preſēti vl
futura turpi vel inhoneſta vel nulla tunc habet lo
cum exceptio ſimulatōnis vel exceptio ſine cauſa vel
etiam iniuſta cauſe vt. l. i. C. de con. ob. tur. cauſam
⁊. d. l. ſi ſub ſpē ſm̄ bar. ſubdēs ꝙ q̄n ex forma ſtatu
tuti ꝑmittit opponi exceptio ſimulatōnis dꝫ intelli
gi q̄n ꝑmittit ſpe future cauſe nō ſecute ⁊ tamē alia
cā in iſtro exprimit vel ꝓtextu alicuꝰ cauſe iiuſte vl
turpis ⁊ hec eſt vera exceptio ſimulationis non q̄n
debitū ex vna cā iuſta ꝓmittit ex alia iuſta cauſa ſꝫ
euꝫ ibi ⁊ in. d. l. ſi exprecio ſicut igit ex ꝓdictis plu
res ſunt ſpēs ſimulatōnis ⁊ verbū ſimulatōnis mul
tipliciter pōt intelligi ex quo liquet ꝙ dicēs inſtru
mētū ſimulatū ſiue agēdo ſiue excipiendo debꝫ ſpe
cieꝫ ſimulatōnis exprimere alias nulla alia facta de
claratōne ille contra quē dr̄ ſimulatus dꝫ obtinere
vt. l. i. in ꝓn. ff. de eden. ⁊. l. pōpo. ſcribit ſi frumetuꝫ
ff. de re. vendi. in fi. que loquit in agēte ⁊ idē in exci
piente vt. l. i. §. labeo. ff. de flum. ⁊ dele. . i. l. titie tex
tores in prin. Idem in probante obſtare vt. ff. de
nou. oper nun. l. non ſolum. §. ſed vt probari ⁊ ibi
no. C. de pe. her. l. ſi poſt motam ⁊ qꝺ no. in glo. ſu
per verbo probaret ⁊ eſt expreſſuꝫ de proba. in. c. i
preſentia ⁊ ſic ꝯcludit bart. in preall. ꝯſilio ſubdēs
in eodē ꝙ ꝯſtitutio precarij nō facit ceſſare ſimulati
onem q̄n als ꝯctus preſumitur fictitius q̄ꝛ ſicut ꝓſu
mitur fictus ꝯctus ſic ⁊ actus ꝯſtitutionis precarij al
legat. l. i. C. de ſuffra ⁊ idem in renuntiatione excep
tōis ſimulatōis. ff. de noua. l. doli. ꝟ. verſuꝫ. Sꝫ an
exceptōni ſimulatōi huiuſmodi poſſit renūtiari po
ſuit latius bar. in l. nemo poteſt de le. i. Et modum
proponendi ⁊ articulādi ſimulatōneꝫ poſuit. C. de
pac. l. pacta nouiſſima Et an ex ꝯctu ſimulatio trāſ
feratur dominiū vel poſſeſſio poſuit i. l. empto. ff. de

aqua plu. atcen Que ſtudio breuitatis huius trac
tatus obmitto ad ſolutionē igiť qōnis longius vtili
tatis cā euagatus rediens ꝯcludo ꝙ ſimulationis
exceptio proprie ſumpta opponi pōt cū diſtinctiōe
an ſit patens ⁊ ſi nō ſit an poſſit incōtinenti probari
vel nō vt dixi in. v q. Que aūt ſit exceptio ſimulati
onis proprie pꝫ ex predictis qꝛ illa eſt que inſtrūm
anullat ſeu eneruat ipſo iure vel ope exceptionis nō
illa que viribus ſubſiſtit fateor ꝙ ſi petať excipientē
habere declarare ſpēm ſimulationis ꝙ ꝓcederet iu
diciū in ſpecie probata. C. de anna. exce. l. i. Ex his
etiaꝫ pꝫ ꝙ ſi ſtatutū permitteret exceptionē ſimulati
onis opponere ꝙ oēm ſpēm ſimulationis oppone
ret que videlicet anullaret vel eneruaret inſtrūm ipo
iure vel ope exceptiōis ⁊c. ⁊ ſic etiā exceptionē nō nu
merate pecunie. ⁊ omnes ſimulatiōis ſpecies huius
modi poſſent opponi ⁊ probari ſm ius cōe ſine req
reret altioreꝫ indaginē ſine nō qꝛ intelligit ſtatutuꝫ
eā ſimulatiois exceptionē permittere ꝙ opponatur
ad proceſſum vt pꝫ ex dicta. iiii. q.

Xiiii. quero an retentis dictis terminis. iiii. qōis
opponi poſſit ꝙ inſtrūm nō eſt liquidū. aduerte ꝓ
intelligentia uidēdū eſt an inſtrumēta que nō ſunt
liquida poſſint executioni mandari verbi grā ꝓmiſi
ſti mihi damna ſeu intereſſe ⁊ dicenduꝫ eſt ꝙ ſic qm̄
obligatio predicta oī reſpectu eſt preſens ⁊ nō dicit
habere diē neqꝫ ꝯditionē ſicut qn̄ qualitas legata dꝫ
alterius arbitrio declarari vt no. in. l. i. ff. de lega. ii.
vbi per dictā rōnem hoc tꝫ bar. in vlt. q. ⁊ bal. in. l. ii
C. de excep. rei iudi. debebunt tn̄ liquidari ſm eos
Modus aūt liqdandi ſeu practica eſt duplex Pri
mo ꝙ actor petat inſtrm̄ nō liquidū exequi ⁊ in pro
ceſſu executionis liquidari inſtrūm hunc modū tra
dit bar. in. l. i. ff. de eden. per ibi no. ⁊ in. l. ii. C. de ſē
ten. que ſine cer. quā videlꝫ in continenti petita exe
cutione inſtrūi producat articulos pro liquidatiōe
ad probationē dāni vel intereſſe que ꝓbatio nō re
quirit libellū vel litis ꝯteſtationē ſeu aliū ordinē iu
diciariū ſed ꝓcedať ſūmarie ſm formā. l. a diuo pio
§. ſi ſup rebus. ff. de re iudi. ſicut in executōe ſentētie
late ī iudicio vniuerſali. ⁊ no. ī. d. l. i. de eden. ſꝫ bar.
ī. d. l. ii. C. de ſen. que ſi cer. quā. ⁊. l. ſi cū exceptionē
§. hec āt actō. ff. qd̄ me. cā. ⁊. C. de pig. l. iii. ī iiii. q. ⁊
bal. ī d. l. ii. C. de execu. rei iu. ⁊ ſiet talis ꝓbatio per
ōe genus ⁊ ſpēm probationis. Nam inſtrum nō li
quidam continet obligationem velatā que pōt de
tegi tam teſtibus ꝙ̄ inſtrīs de teſti. c. ſicut nobis ſm
bal. ibidem ſubdens vero ꝙ omnis exceptio in ex
amine liquidationis opponi poſſit no obſtante ſta
tuto exceptionū excluſiuo de quo agimus cuius ſta
tuti beneficio nō gaudent inſtrī pendente liquidatō
nis articulo qꝛ ſtatutū nō dicit ꝙ nō poſſit opponi
ꝯ liquidationē. ergo ſtamus iuri cōi. ⁊ cū liquidatio
requirat cauſe cognitionē pars citari debebit ſm eū
⁊ hoc intelligit vt dictū eſt in obligatiōe pura ad eē
deducta licet non liquida vt in exēplo propoſito ſi
promiſiſti mihi damna ⁊ intereſſe ſed in obligati
one deducenda ad eſſe per liquidationem verbi

gratia promiſiſti mihi nō venire contra ꝓmiſſionem
certam ſub pena mille nā non poſſuꝫ petere executō
nē ad mille niſi liquidať ⁊ ꝓbeť te veniſſe contra pro
miſſionem certe ad liquidationem ſeu probationem
huiuſmodi ꝙ veneris contra ꝓmiſſionem requireť
tur libellus litis ꝯte. ⁊ ſnīa per quam obligatio per
iudiciarium ordinē liquidata deducatur ad eſſe ſm
bar. ī. d. l. ꝫ. C. de pig. in. ꝫ. q. ꝟ. ſꝫ qualiter liquida
bitur Secūdus aūt modus ſeu practica liquidādi
eſt ꝙ actor petat prius iſtrm̄ liqdari ⁊ eo liquidato
liqdū ꝓnūtiari ⁊ eū exequi Hāc practicā ſentit bar.
in. l. perinde. §. nōdū. ff. ad. l. acqui. ⁊ bal. tradit ī. d.
l. ii. C. de execu. rei. iud ⁊ tm̄ puto ꝙ eo liqdato poſ
ſit fieri executiō ꝓbať optime in ſimili in cle. auditor
de reſcrip. in ſi. in prima glo. Poteſt igitur ante pe
titam executionem liquidari inſtrumentuꝫ ⁊ poſt in
proceſſu executōnis petite. Vltimū plus laudo ⁊ ꝑ
ualꝫ in obſeruantia vtroqꝫ tn̄ caſu articulus liqdatō
nis. i. inſtrī puri licꝫ non liquidi ꝑ ꝑdictā pariter ex
aminať ⁊ decidať videlicet ſine ordine iudiciario vt
dictum eſt. ſ. Et ex his habes ꝙ eceptio ſimulatio
nis poteſt indiſtincte opponi ſtatuto predicto non
obſtāte ꝙ itelligi dꝫ d' iſtrō ⁊ liqdo ⁊ puro.

Xv. q̄ro retentis terminis ſepe dictis an opponi
poterunt exceptōnes ꝯcernētes perſonam vtputa nō
poteſt eſſe in iudicio qꝛ minor excōicatus vel bānitꝰ
⁊ ſimilia. Reſpondeo ꝙ ſic qꝛ iſta non ꝓhibentur
opponi per ſtatutum ꝓhibens opponi exceptōnes
ꝯ inſtrm̄ qꝛ nō reſpiciūt inſtrm̄ ſed ꝑſonam agentis
ar. l. filio. ff. d'. ī offi. teſta. ⁊ bar. ī. d. §. ⁊ parui refert
adde. ī. in ꝓprijs qōnibus ſubdo.

Xvi quid ſi minor iurauit ſe maioreꝫ ⁊ ſic ꝯxit vł
preceptū in ſe recepit Nico de ma. vt refert ioh. an.
ī ti. de ſen. §. vt aūt. ꝟ. hoc aūt allegato. ſ. in xi. q. te
nuit ꝙ ſi minor iurauit ſe maiorē ⁊ ꝯfeſſus debitum
recepit ꝑceptuꝫ vtꝝ ſi ipſe minor fuit in dolo ⁊ credi
tor in bona fide tenuit ꝑceptū rōne doli ⁊ ſacramen
ti per. l. i. §. an in pupillū. C. depoſiti. Si vero credi
tor ſciebat ipſum eſſe minorem ⁊ ſic de dolo ipſius
ꝯqueri non pōt. ff. de act. emp. l. i. C. de in inte. reſt.
mi. l. de intella. de reg. iu. c ſcienti li. vj. ⁊ alterius ſta
tuti ꝙ annullat obligationeꝫ minoreꝫ aliter facta for
ma ſeruata nō fuit dicit preceptuꝫ nullū ⁊ maxime ſi
errauit tunc putās ſe eē maiorē. ff. de ꝯfeſ. l. nō fateť
ad ideꝫ. ff. de pac. l. ſi cū te. ff. de ac. emp. l. ſi heres
ſicut ergo vna lex. per aliaꝫ determinatur ſic ſtatutū
ſtatuto ⁊ etiā lege alias ſequereť quod ꝑceptū factuꝫ
furioſo pupillo prodigo. cui interdictū erat bonis
exequēdum foret ꝙ forꝫ abſurdum vt igitur precep
tū valeat oꝫ duo ꝯcurrere. ſ. perſonā que ꝑcipe ret ⁊
perſonaꝫ cui precipi potuerit. ff. de confeſſ. tuto. l. i.
⁊. l. nāli. §. i. ⁊ ſꝫ hoc defuit tā. l. ꝙ̄ ſtatuto dic̄ tn̄ ꝙ ī
dubio ꝑſuſt eū ī dolo q dic̄ ſe maiorē per. l. quid. n.
ff. de dolo huic non ob. auten. ſacrā. puberum. C. ſi
aduer. ven. loqtur n. de iuramēto ſuper ꝯctu. Jura
mentū aūt de quo loquimur fuit ſuper quadaꝫ aſſer
tione Item hoc de preſenti illud de futuro nō ob.
etiā. l. ſi alterius. C. ſi mi. ſe. mai. dixe. quia loqť d' ꝯ

ctu qui tenebat ꝯ quē petebat̃ reſtitutio nō ꝙ diceretur nullū ſm io. an. in additio predicta.

Xvij. quero retentis terminis ſupradictis quid ī filiofa. ⁊ adulto aſſerentibus ſe patrē fal. ⁊ illū eſſe, curatorē qui non erat ⁊ iurātibus ſup ꝯctu an poterūt oppponere de nullitate vigore alterius ſtatuti cuiꝰ formem non ſeruauerūt vt eſt dictum. ſ. pri. q. Jo. an. in addi. prima. dicit ꝙ ia. de bel. in q. q̄ incipit. Lege puriſſima tꝫ ꝙ ſtatuto prohibente fieri ⁊ ãnu lante ſi fiat ꝯctus per filiūfa. ſine ꝯſenſuꝰ patris vel ꝑ adultū ſine curatore lꝫ primus ꝯhendo mētitus fuerit eſſe curatorē illū qui nō erat ꝯctus tñ nō tenebit ꝑꝑ ſtatutū quod nō ſolū prohibet ſed anulat ⁊ ſic ñ oritur obligatio ex ꝯctu qui ipſo iure nō valet allegat. l. nō dubiū. C de legi. l. quid. n. ff. de dolo. ⁊ ꝙ no. in. l. quacunqꝫ §. ii. ff. de publi. ⁊ in. l. ſi curatorē in glo. qō iuris. C. de in inte. reſti. predictā. n. l. qd. n ſic īducit ſi ꝯ pupillū qui victus fuit dat̃ actio de dolo ergo nō tenuit ꝯctus aliter daret̃ actio ex ꝯctu nō de dolo eo. ti. l. i. §. ait pretor ꝯria dicit procedere cū ſtatutū nō ānullat fortius ſi exceptionē vel actionez dat ſuper eo vero ꝙ arguit ꝙ iuramentū eoꝝ validat ꝯctū diſtinguit inter filiūfa. ⁊ adultū De primo ſimpliciter tꝫ ꝙ nō q̄ roborari per id nō pōt ꝯctus qui nō. tꝫ per ſtatutū cū principale a ſuo acceſſorio nō veſtiat nec reguleṫ. ff. de vul. ⁊ pu. ſubſt. l. ex pupillari. tunc q̄ iuramentū eſt ꝯ bonos mores ponderata. l. i. in prin. ff. ad mace. inducit regulā. c. nō eſt obligatoriū. li. vj. ⁊ hoc verius puto hoc rōe ꝙ illud qō bar. includit. ff. de fideiuſ. l. ſi quis pro eo dicens rōne iuramenti filiūfa. cōpelli ad ſoluendū ſed repetere poſſe ſicut qñ debitor iurat vſuras ſoluere qm̄ hoc nr̃o caſu iuramentū eſt ꝯ bonos mores ex parte creditoris ⁊ ex p̄re filijfa. ponderata rōe. l. i. ff. ad mace. ille v̄o ex parte debitoris tm̄ ñ crditoris. Itē pꝰ ſolutionē filio nō dat̃ repetitio. ff. d ꝯdi. ide. l. q exceptionē debitori vero ſoluenti vſuras ſic vt. d. c. debitores. Ratio poteſt eſſe ꝙ in filio poſt ſolutionē ceſſet votū mortis patris ⁊ ſic iuſte remanet ſolutū ſed in ſoluente vſuras nō ceſſat turpitudo per ſolutionē. ido magis effectū hꝫ ⁊ ſic remanet penes creditorē turpiter cū peccato ⁊ ſine iuſta cā ex quo etiā pꝫ verius eē q̄ꝫ id qō ꝯcludit. an. de bu. in. c. cū ꝯtigat de iureiuran. dicens ꝯc. ū filiūfa. iuramento validari. De minore aūt ide io. an. in addi. predicta diſtinguit ius canonicū a ciuili vt de iure ciuili nō validet rōe predicta ⁊ de iure canonico ſic per. d. decre. cū ꝯtingat plenius de hoc in aūt. ſacra pube. An aūt inſtrā iurata huiuſmodi mereant̃ executionē ſtātibus termiſ. iiij q. ī. xx. q. dicā.

Xviij. quero an retentis nr̄is terminis per filiūfa. poſſit opponi exceptio macedoniani. Hec qō fuit magna cā huius tractatelli preſertiꝫ ſi ſe patrēfa. eſt mentitus differt hec qō a precedē. q̄ precedens loq̄tur an poſſit opponere de nullitate ab alio ſtatuto īducta hec an poſſet opponere exceptionē macedoīanaꝫ a iure cōi inductā vr̃ dicendū ꝙ nō poſſit opponi qm̄ ex ꝯctu mutui inito cū filiofa. orit nālis ⁊ ciuilis obligatio lꝫ per exceptionē elidat̃. ff. ad mace. l. i ⁊. l. q̄ naturalis ⁊ in pluribus. ll. illius. ti. que exceptio per ſtatutū vr̃ excludi. Aduerte iterdū nō liquet de exceptione macedoniani. q̄ creditor negat illuꝫ filiūfa. ⁊ tunc idē qm̄ exceptio nō requirit altiorē indaginē. Pro cuius qōnis deciſione ſciēdū ꝙ ꝯ creditorē ignoranter cū filiofa ꝯhētē exceptio macedoniani opponi nō pōt. vt. C. ad mace. l. i. ⁊. ff. eo. titu. l. ꝫ ⁊ penul. Sed ꝯ ſcienter ꝯhentē ſic. videamus ergo cui icūbat onus probandi an filio excipienti an creditori mutuanti ⁊ agenti. ⁊ vr̃ filio per regulā l. i. ⁊. l. ei qui. ff. de ꝓba. ⁊ q̄ ignorantia preſumit̃. ff. de ꝓba. l. verius ⁊ q̄ ſic eſt in aliis exceptionibus ſupradictis vt in exceptione nullitatis. ſm io. an. in ti. de execu. ſen. §. vlt. v. vl. xvi. allegato. ſ. in xj q Hic ꝯſiderandū puto ꝙ incūbit onus creditori filij q̄ probata paternitate preſumit̃ patria p̄tās. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iuris. l. filiū diffinimus ⁊ paternitas preſumit̃ q̄ nemo eſt ſine patre niſi ꝯriuꝫ probet̃ vt. l. ſi quis patrē. ff. ad mace Secundo vero caſu idē dico ꝙ ſcientia paternitatis preſumit̃ in creditore ꝑ d. l. i. C. ad mace. ⁊ l. ꝫ. ⁊. l pe. ff. eo. ti. qm̄ vel ſciuit. vel ſcire debuit eū filiūfa. ⁊ ſibi īputet ſi nō inueſtigauit vt dictis iuribus pꝫ necꝫ. n. creditor credere debuit ipſi filio aſſerenti ſe p̄remſa. q̄ exceptio macedoniani ē inducta ī odiū feneratoꝝ ſeu creditoꝝ. vt. d. l. i ff. ad mace. Nec ob. ꝙ ignorantia p̄ſumit niſi ex aliquibus inditijs per ſe vel per accidens notis ſciētia inferat̃. vt no. C. de peri. tuto. l. ſi tutor. Secundo caſu aūt quis rōne ignorantie vult iuſtificare ⁊ validare actū, cū inualidare ⁊ tunc nō preſumit̃ iuſticia niſi probet̃ per aliquas ꝯiecturas. vt. d. l. ſi quis patrem ⁊. l. i. ⁊ pe. Aut ſi nō intendit ꝯſequi al quid ꝯ iuris diſpoſitione ⁊ tunc preſumit̃ iuſticia. Ratio differētie eſt q̄ in primo caſu debuit īquirere vt no. in. d. l. pe In ſecundo nō dꝫ eſſe curioſus inueſtigare. ar. ff. de noua. l. doli. in fi. ſm bal. qui etiā latius loquit̃. in. d. l. i. C. ad mace. In dubio igit̃ alijs preſūptōibꝰ ceſſātibus preſumit̃ creditorē ſciuiſſe ꝯhentē eē filiūfa. et ex hoc pꝫ ꝙ hec exceptio reſpectu probationis ſciētie non requirit aliquā indaginē cū iuris preſūptione ſcientia preſumat̃. ⁊ cōiter opponi pōt nō obſtāte ſtatuto reſpectu vero probationis facti. videlicet an pr̄ viueret tūc etiā idē ꝙ oponi poterit q̄ vana ſimplicitate decipit̃ qui ꝯhit cū filiofa. ſi credit eū patrēfa. niſi ex preſūptionibꝰ liq̄at ꝯriū vt. d. l. ſi quis patrem. ⁊ ſic dicta exceptio reſpectu opponētis non req̄rit altiorē indaginē. Poteſt igit̃ hec exceptio opponi q̄ de ea iuris preſumptione liquet ⁊ nullā req̄rit indaginē. Secundo opponi poteſt ex eo q̄ ex inſtrumento loquet̃ eū filiūfa dū dicit Seius Martini habuit, ⁊ recepit a ſempronio mutuo ⁊ ex cā mutui decē nam ſi nō viueret inſtrm̄ eſſet falſuꝫ niſi ad euitandam falſitatem intelligeretur oliꝫ. ſm bar. ff. ſi certe pe. l. eius qui in prouincia. allegat qō no. ff. de ſol. matri. l. diuortio. ⁊. l. inſula. in fi. ff. de acq. re. domi. Et ꝯſtat aūt ꝙ exceptio que ꝯſtat ex inſtr̄o opponi poteſt. vt dicā. ī. in. xxvi. q. Amplius cū ſaltim incō

tinenti poſſit probari hētur perinde ac ſi ieſſz.ar.C.
de edic.diui adri.tol.l.ii z hoc ſentit bal.ibi dū dicē
ꝙ preceptū diui adriani dr̄ preceptuz guarantigie.
Tertio ex eo ꝯſtat exceptionez huiuſmodi opponi
poſſe q2 dicta exceptio nō opponit ꝯ inſtrm ſed ꝯ ꝑ
ſonam agentis z de iure perſone agit nō de iure ꝯ
ctus ergo nō excludit a ſtatuto.ar.l.filio.ff.de inof.
te.z dixi.ſ.in.xv.q. Quarto probat efficatius ꝑ dī
ctum ſtatutū nō excludunt exceptiones que naſcūt
cū inſtro.ſed exceptio macedoniani orit cū ſnīa vel
inſtro.vt.ff.ad mac.l.tā z ſi.z dictū ē in.d.v.q.ergo
opponi pōt ſic dicimus ꝙ opponi poteſt exceptio
nō ꝯtecti inuentarij z exceptio nequis ꝯueniat vtra
ꝙ facere poſſit vt dicā.ī.in.xxviij.q. Hāc opi.repꝑio
ꝙ tenuit franci.acur.in.d.l.i.qd̕ vi aut claz.q2 dicte
exceptioni nō pōt renuntiari vt.d.l.tā z ſi.z.ff.ꝺ pa
ctis.l.ſi vnus.§.illud.z de mino.l.ſi iudex.ergo nec
per ſtatutū.C.de decreti decur.ſup rubrica.li.x. Itē
q2 exceptio macedoniani eſt ſpāliter inducta a.l.ſiñ
bōis miniſterio.z ſic per gen eralē prouiſionē ſtatutī
nō tollit. Nā ſpecialia generalibus derogant vt.ff.ꝺ
reg.iur.l.in toto.etiā ſi ſpeciale ꝓcedat z generale ſe
quatur vt eſt videre de cautione iudicio ſiſti que per
ius aucteticoꝝ dz a quolibz preſtari ſed per iuſ ffoꝝ
ſolū ab illo qui nō poſſidet imobilia.ff.q ſatiſd.co.
.l.ſciendū.in prin.bene facit qd̕ no.C.de adulſ.l.ita
pudor.iſta ſunt fere eiuſ verba hoc idē tenuit bar.ff
quod cuz eo.l.ſi filius q2 talis exceptio nō enerat in
ſtrm ſed exceptionē inſtri.hoc idem tenuit idē bar.ī
ꝯſulendo in ꝯſilio ꝙ incipit. Satuto cauet ꝙ inſtrz
z ce. Ubi dicit ꝙ ſi ex forma ſtatuti dz inſtrm man
dari executioni īfra decē dies abſq; exceptiōe ꝙ po
terit opponi ꝙ eſt factū ꝯ.l.nō dubiū.C.de legi.z.l.
iubemus.§.ſane.de ſac.ſan.ec.nec tollit per tale ſta
tutū exceptio nullitatis inſti.de mili.te.§.i.ff.de teſ.
mil.l.i.z.l.nemo poteſt.ff.de leg.i.de hoc.ſ.in.xj.q.
z etiā oppōi pōt exceptio velleiani que ēt poſt ſniaz
opponit.ff.ad mace.l.tā z ſi.nō ob.l.oēl populi.q2
ſtatutū loquens de ꝯctu intelligit de valido.z ſic al
legando.l.tam z ſi tz expreſſe idez in exceptione ma
cedoniani de qua loquit illa.l. Hanc ēt opi.tz bal.C
ad mace.l.ſi.ibi dū dicit ꝙ vbicūq; lex remouet po
tentiā a perſona ꝯhentis talis exceptio ſeu defenſio
pōt opponi poſtmodū.vt.d.l.tā z ſi z teneas menti
hanc regulā dicit ipſe ſiue ſumus in diſpoſitione iu
ris cōis ſiue in diſpoſitione ſtatuti q2 eadē ē rō vtro
biq; ſm eū z hanc opi.verā puto etiā in ꝯctu per fi
liūfa.inito per ea que dixi.ſ.in prox.q.preceden.q.

Xix.quero quid in exceptione velleiani. Rñdeo
idē qd̕ in exceptione macedoniani per rōnes in pre
cedenti.q.tactas z ita tenent doc.ſ.in.ꝓxi.q.allega
ti in velleiano ſicut in macedoniano fundantes ſe ꝑ
.l.tam z ſi que in exceptione macedoniani z velleia
ni loquit vtꝑz ex predictis. In ꝯctu tñ iurato dic vt
colligit ex allegatis.ſ.in.xvij.q.

Xx.quero retentis nr̄is terminis ſi diſpoſitio in
inſtro deducta fuerit iurata an exequet. Reſpōdeo
tres ſunt caſus.interdū iuramentū eſt nullū ſicut di
ſpoſitio iurata. Interdū iuramentū eſt validū z vali
dat diſpoſitionē iuratā. Interdū iuramentū eſt vali
dum ſed nō validat diſpoſitionē iuratā. Primo ca
ſu clarū eſt inſtrm executionē nō mereri iſdez rōibuſ
quibus diſpoſitio principalis vt dictū eſt in xi.q. q2
ex iuramento nullo quis nō obligat vt in regula nō
eſt obligatoriū de reg.iur.li.vj. Secundo caſu claꝝ
eſt inſtrm exequendū eſſe cū ſit validū vt ſtatiz pate
bit. Tertio caſu nō vr̄ q2 ſtatutū loquit de executōe
inſtri nō iuramenti z ce.ff.ſo.matri.l.ſi vero.§.de vi
ro.z q2 ſtatutū anullat iuramentū lz nō teneat tñ ei.
nō dat priuilegiū executionis. Contrariū puto pro
cuius deciſione videndū quis ſit iudex in cā iuram
ti quo verſat alterius intereſſe qd̕ proprie eſt ad pro
poſitū. Circa qd̕ io.an.referns plures opi.in.c.C.la
icus.de foro cōpe.li.vj.ſuper vltima glo.finaliter cō
cludit diſtinguendo foꝝ penitentiale a iudiciali quo
ad primū dr̄ nō eſſe dubiū periuriū fore crimen ecle
ſiaſticū ſic loquit.xij.q.i.predicandū z qd̕ ſcripſit io
io.an.de pur.cano.nos de inter.ſuper.i.gl. Secun
do de quo agimus diſtingit an agit ex iuramēto vt
ſeruet an excipiet ex illo. Primo caſu ſi ꝯuenit laicū
vterq; eſt ꝯpetens iudex eccleſiaſticus z ſecularis ſic
de ſacrilegio dixit idem io.in.c.cū ſit.de foro cōpe.
Eſt aūt hec rō ſm eum quo ad eccleſiaſticū q2 piu
rium directe reſpicit dei irreuerentiā que proprie eſt
religioni xp̄iane ꝯria. ꝙ aūt laicus ſit cōpetēs ē tex.
in.c.licet.de iureiuran.z ſic forus accumulat quo ca
ſu electio ē actoris corā quo iudice agat de quo ple
ne per io.an.poſt diſputatione..ia.de bel.in.c.i.de
priuile.li.vj.in verbo priuilegio.in nouella. Ad hoc
in proemio ffoꝝ in.§.pe.z.l.ſi.C.vbi in rem actio.z
in auten.habita.C.ne ſi.pro pa.z qd̕ no.de foro cō.
.c.ſi. Secundo caſu ſi ꝯ agentē in ſeculari foro ꝯ la
icum excipiat de iuramento laic' iudex cauſe ꝺ hoc
cognoſcet z diffinet in qua diffinitione ſuare dz ius
canonicū.z ad hoc per eccleſiā cogi pōt.z ſic loquūt
predicta.z ſic praticat decre.ꝙuis.de pac.li.vj.z au
tentica ſacrā puberū.C.ſi aduer.ven. Si tñ hoc re
duceret in dubiū probabile an ſit iuramentū reſeruā
dum nec ne remittendū eſt hoc ad eccleſiaſticū iudi
cez.z ſic dicit poſſe intelligi opi.hoſti.quā ibi refert
z de qua in.c.tuaz.de ordi.cog.z latius tenet an.de
bu.in.c.cū ſit generale.de ſo.cōpe.qui dicit etiā ꝙ il
lud qd̕ dictū eſt agi poſſe rōe iuramenti ꝯ eccleſiaſti
cū eſt verū inquantū agit ꝯ iurantē.inquantū ageret
ꝯ heredē lz valideī ꝯctus ad ipſuz tranſeat rōe iura
menti vel ꝯ ipm ēt tranſeat obligatio vt teneat obſ
uare qd̕ tenebat defunctus ex iuramento de quo ꝑ
eum in.c.cō ꝯtingat.de iureiuran.aget tunc corā ſe
culari.z hoc tz.io.an.de ꝑochi.c.ſi.ſm eū. Si ergo
diſpoſitio in inſtro deducta ſit nulla z iuramentum
validū iudex laicus poterit adiri ipſius iuramēti ex
ecutio peti qm̄ eque ſicut diſpō ꝯtinet ita iuramētū
ī iſtro z nō materia que deducit ī inſtrm meret execu
tionē ſed z ipm publicū inſtrm quodcūq; validum
ꝯtineat. Cautius tñ dz eſſe hoc caſu aduocatuſ ne pe
tat executiōez inſtri vtate ꝯuentionis ſeu pmiſſiōis

que nulla eſt ſed virtute iurameti. Puto tñ ꝙ ſi ſimpliciter petat exeq̃ inſtrꝫ intelligit̃ petere executõem virtute iuramenti. ar. ff. de iudi. l. ſi quis intentione ambigua. ⁊ qð no. per doc. in. c. examinata. de iudi. nec ob. ſtatutũ anullat iuramentũ qꝛ nullũ. ⁊ ꝯſequẽter gnãlis diſpoſitio ſtatuti diſponentis ꝙ inſtrã publica executioni mandent̃ per ipm qð nullũ eſt non reſtringere. Quando aũt iuramenta quibus verſat̃ alterius intereſt de quo agimus ſunt nulla ⁊ qñ ſint valida ⁊ firment diſpoſitionẽ iuratam eſt longa ⁊ diffuſa materia ad materiã preſentis tractatelli nõ pertinens quã ponit bar. in. l. ſeius ⁊ augerius. ff. ad. l. fal. plenius in aut. ſacramenta puberũ. C. ſi aduer. ven. pleniſſime. in. l. ſi quis ꝓ eo. ff. de fideiuſ. ⁊ an. d̃ bu. in. c. cũ contigat. de foro cõpe.

Xxj. quero in noſtris terminis retentis. Jn integrum reſtitutionis petitio executionẽ impediat bar. in. l. iiij. §. ꝯdemnatũ. ff. de re iudi. ꝯcludit idẽ qð cõcluſit in exceptione nullitatis. de qua dictũ eſt in. xj q. aduerte nũquid reſtitutio in integrũ ĩpediat executionẽ ſnĩe ⁊ ꝯſimiliter publici inſtrĩ ꝯdicas. An loq̃ris de executione facta ante petitã reſtitutionẽ. aut d̃ fiẽda. Pͦrio caũ nõ reuocat̃ executio facta. ĩ. ipſ. ĩ. qð licuit appellari per viã attentati vel nullitatis de ap c. nõ ſolũ. in prin. li. vj. Ratio differãtie eſt quia appellatio initit̃ pure iuſticie. reſtitutio vero ĩnititur iuri. bꝫ tñ mixtã gratiã non dico a iudice ſed a iure inuentã vnde iuſte ſit executio ſnĩe a qua nõ extitit. appellatũ. ⁊ hoc tꝫ io. an. in ti. de ſuppli. §. differt. in addi. ad ſpe. vbi etiã ponit quid differat a ſupplicatione. Secundo vero caſu aut executio foret irreuocabilis ⁊ nõ poteſt interĩꝫ fieri executio. vñ nõ poſſet poni in carcerẽ vigore talis inſtrĩ pendente reſtõnis cã. ⁊ no. in ſimili. in. l. ij. C. de appel. reci. ⁊ hoc tenet bal. C. de in integ. reſt. poſt. l. vnica. Aut executio ẽ reuocabilis. ⁊ tũc aut nõ offert ſe probaturum ĩcontinenti ⁊ nõ ĩpedit̃ executio vt bal. vult. ĩ. d. l. vnica. ꝟ bal. i. d. § ꝯdemnatũ dũ vult nõ ĩpediri ſi requirit̃ altiorẽ indaginẽ ſnĩe executio. ⁊ in. l. pe. ff. de auct. tuto. dũ vult reſtõnẽ in ĩtegrũ executionẽ ĩpedire niſi cã reſtõnis ſit euidens. Euidens. n. eſſe nõ põt niſi de ſe appareat vel incõtinẽti apparere poſſit. ⁊ ſic intelligit̃ bal. in autẽ. que ſupplicatio. C. d̃ preci. ĩpe. offer. ⁊ qð dicit idẽ. bal. in. l. ii cã cognita. C. de trãſ. per illũ tex. qui dꝫ intelligi qñ cã reſtitutionis deberet ſuſpendi qꝛ eſt euidens alias nõ qua rõe dicit bal in. l. i. in fi. C. ſi aduer. liber ꝙ ad ĩpediendã executionem ſnĩe per petitionẽ reſtõnis in ĩte. requirit̃ duplex probatio. vna ſũmaria ad obtinendũ ventilatõem cauſe ⁊ reſtitutionis. Secũda plenaria ad obtinendũ victoriã cauſe principalis ex quibus pꝫ ꝙ ſi petens nõ offert ſe probaturũ incõtinenti de leſione nõ ĩpedit̃ executio per predicta ⁊ per ea q̃ dicta ſunt ĩ. iiij. ⁊ q. Unde cautus dꝫ eſſe reſtitutionẽ petẽs ꝙ offerat ſe incõtinenti probaturũ vt dictũ eſt ĩ. iiij. ⁊. v q. qõnibus predictis ⁊ ẽt in. xj. Aut offert ſe probaturũ incõtinenti. ⁊ tunc aut loquimur in petitione reſtitutionis in integrũ aduerſus ſnĩam latã per principem ⁊ nõ impedit executio ſi executionẽ petens caueat ĩn caſu quo ſuccũbat. in. c. ſuſcitata. ſm intellectum hoſti. ⁊ intellige ꝙ ſnĩa hẽat aliã preſũptionẽ ꝙ̃ꝫ illã que ſurgit ex ſnĩa. Et propterea ſi late forẽt due conformes ſnĩe nõ putarẽ reſtõnem ĩpediri executionem ſi petens reſtõẽꝫ caueret per. d. l. ſuſcitata. ⁊ fortius ſi forent tres ſentẽtie ꝯformes ar. cle. i. de re iud. Si vero nõ ſit preſũptio pro ſnĩa tunc puto ꝙ executio impediat̃ qm̃ verba rubꝛi ⁊ nigri. C. de in inte. reſti. pet. innuunt expreſſe ꝙ reſtitutio ſpoliata nondũ conceſſa nihil debeat innouari qð tꝫ ibi acur. ⁊ ſpe. in ti. de reſti. in inte. §. vlt. in prin. ⁊ io. an. in addi. ꝑdicta ſuper. d. §. differt de ſepul. ⁊ nõ ſolũ pendente cã reſtõnis in integrũ ꝯ ſnĩam nil dꝫ innouari ſed et pẽdẽte cã reſtõis in in inte. ad appellãdũ ⁊ iõ nõ poteſt his caſibus innouari alias veniunt reuocanda ꝑ viam attentari vt innouata lite pendẽte ar. cle. ij. ne lite pen. Quin etiã ſi papa vel legatus cõmiſit cãꝫ reſtitutionis in inte. vr̃ ad ſe totũ negociũ aduocaſſe ⁊ ſic nil põt medio tpe ĩnouari. de app. c. vt noſtrũ ⁊ de elec. c. ſi eo tpe. li. i. ⁊ tenent hec tria domini de rotã deciſ. Mccccliiij. Unde alio nõ dato ad articulũ qõnis ꝯcludo reſtõem in inte. executionẽ publici inſtrĩ non impedire.

Xxij quero retentis terminis quarte qõnis. An tale ſtatutũ locũ habeat. Si laic' ꝯ clericũ in foro epi ſeu in eccleſiaſtico vel clericus ꝯ laicũ in foro ſeculari executionẽ inſtrĩ publici petat. Rñdeo hec qõ pendet ab illa diffuſa ⁊ prolixa qõne. An ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines laicoꝝ ligent clericos. de qua per bar. in. l. cunctos populos. C. de ſũ. tri. in. v. q. vbi ponit primũ mẽbꝛũ noſtre qõnis. ⁊ timet ꝙ ſic per io. an. in c. que in eccleſiaꝝ. de ꝯſti. ⁊. c. his qui. de ſol. vbi ponit an lex ĩperialis debeat ſeruari inter eccleſiaſticas ꝑſonas ⁊ in eccleſiaſticis. ⁊ per ſpe. in. §. i. in. ꝟ. ⁊ nota. in addi. vbi ponit ſecũdũ mebꝝ nr̃e qõis. ⁊ tꝫ ꝙ ſic per. d. anto. de but. in. c. ꝙ clericis. de foro cõpe.

Xxiij. quero petit̃ inſtrĩ retentis noſtris terminis ꝯ filiũfa. opponit inſtrm̃ nõ valere nec eius executionem aduerſus eũ peti poſſe. qꝛ patris ꝯſenſus non affuit an impediet̃ executio. Rñdeo in iſtrõ ſimplici ſeu ſimpliciter ꝯfeſſionato ꝙ habeat executionẽ paratam ex forma ſtatuti vt ſupra nõ ĩpedit̃ executio tñ filiufa. ꝯhendo hꝫ legitimã perſonẽ in ſui preiudiciũ. vt. l. ſi. §. i. ff. de ver. obl. ⁊. l. oẽm. ⁊. l. tam ex ꝯtractibus. ff. de iudi. qꝛ minor qui nõ põt ẽẽ in iudicio obligat̃ ꝯfitendo. ff. de ꝯfeſ. l. certũ. §. minorẽ. Quibus rõnibus ꝯcludit bar. in. l. nõ ſolũ. §. neceſſitate. ff. de bo. q̃ lib. filiũfa. ꝯfitentẽ debitũ in iudicio ex ꝯfeſſione ꝯueniri poſſe lꝫ nõ ex precepto ſibi facto eo caſu quo ẽẽ nõ põt ſine prĩs ꝯſenſu in iudicio. Jn iſtro aũt guarantigiato ſiue ꝯfeſſionato preceptũ notarij ꝯtinente an ĩpediat̃ executio depende ab illa. q. an preceptũ ꝯfeſſũ factũ filiofa. in iudicio ſine ꝯſenſu patris teneat in qua gl. in. §. neceſſitatẽ diſtinguit Aut fuit factũ preceptũ ante litẽ ꝯte. ⁊ valet aut poſt ⁊ nõ valet qꝛ dr̃ ſnĩa ſpe. in ti. de actore. §. i. ꝟ. ſed nũquid teneat preceptũ charta ſecunda tꝫ indiſtincte ꝑceptõ ñ tenere qꝛ ſi filiꝰ ñ lꝫ ꝙ ẽ minꝰ ſine ꝯſenſu prĩs ſ. litẽ ꝯteſtari multo fortius qð eſt maius. ſ. recipere

preceptū totius cauſe vbi io.an.ī adi.vr̄ tenere opi.
acur.q̄m añ li.ɔte.nō ē ſnīa poſtea vo.ſic allegat no.
ī.l.pide.§.i.ff.ad.l.acql.ī vl.gl.vbi ſnīa ñ h3 locū in
ɔfeſſu3.bar.ī.d.§.neceſſitatē dic̄ ꝙ ſi nō agit̄ ex ɔfeſ
ſiōe ſ3 ex p̄cepto ſeu petit̄ executio p̄cepti.tūc ſi tene
mus opi glo.ꝙ filius nō ſit integra pſona ñ poterit
agi ɔ̄ eū q2 nō h3 lītimā pſonā.Si tenemus opi.ꝙ
ɔſēſus patris regrat̄ iſignū repudiatōis debem⁹ di
ſtinguere.q2 aut loqmur ī,pfecticiis ꝛ iura ātiq̄ non
ſūt imutata.C.de bo.q̄ li.l.gcūq3.ī qbus ɔſtat filiū
nō poſſe acqrere cū momēto ñ reſideāt penes eū.l.
pl3 ff.de acq her.Aut loqmur ī aduēticiis.ꝛ tc̄ aut
patri q̄rit̄ vſufructus ꝛ filius nullo mō pōt agere nec
defēdere q2 ſibi cōpetit admiſtratio ſ3 patri vt.C.de
bo.mr̄.l.i.ꝛ.l.cū nō ſolū.§.vbi aūt ꝛ.§.filii aūt.Aut
patri nō q̄rit̄ vſufructus ꝛ tūc aut q2 nō vult ꝛ regrit̄
patris ɔſēſus iſignū repudiatōis vt.d.§.neceſſitate
ſed ſi de repudiatōe alſ ɔſtaret ī iudicio vt q2 datuſ
eēt tutor vel curator pp patriſ repudiatōe3 tūc ñ reg
rit̄ patris ɔſenſus.vt.d.l.cū nō ſolū.§.ſin āt.Si vo
patri nō q̄rit̄ vſufructus q2 ñ pōt ſibi q̄ri tūc patris
ɔſenſus nō regrit̄ vt ī aut.vt l3 matri ꝛ auie.ī pri.col
ix.ꝛ de iud.c.ſi.li.vi.hoc ēt apparet ī caſtrēſib⁹ vl q̄
ſi ī qbus patri nō q̄rit̄ vſufructus q2 nō pōt ſibi q̄ri
ī quibus patri nō q̄rit̄ vſufructus q2 nō pōt ſibi q̄
ri tūc patris ɔſenſus nō regrit̄.vt.l.miles.de ca.pe.
ꝛ.C.d̄ ſa.ſā.ec.l.ſacro ſācte.Idē ī aliiſ iudiciiſ ſ q̄ agi
tant̄ ſup reb⁹ ī qbus nullus cadit vſufru.vt.l.ſi no
xal.ff.de nox.ꝛ ī aliis caſib⁹ ī qbus fili⁹ ɔueniret̄ f3
bar.Primā āt opi.ꝙ ɔſēſus p̄ris regrat̄ ad ītegrā
pſonā filiifa.ī iudi.tenuit a3.ī.d.§.neceſſitatē.ꝛ ſpe.
ī.d.ti.de actore.§.i.v̄.ſ3 ꝛ filiuſſa.ꝛ bal.ī.d.§.neceſſi
tatē ex quo ɔcludit iſtr̄m guarātigie nō tenere ſicut
nec p̄ceptū ſubdēs ꝙ p̄ceptū guarātigie ē iterlocuto
ria q2 nō ,pfert̄ ī ſcriptis ꝛ ſpōte ſuſcipit̄ p modū vo
lūtarie iuriſditiōis ꝛ iō ſi qua exceptio oppōat̄ dcm̄
p̄ceptū nūq3 trāſit ī rē iudicatā f3 eū ī caſib⁹ tñ ī qb⁹
filiuſſa.pōt eē ī iudicio ſine ɔſenſu p̄ris de qbus per
ſpe.ī pal.ti.v̄.ſ3 ſi fili⁹ ī illis t3 p̄ceptum guarātigie.
Scdaz āt opi.ꝙ ɔſenſus p̄ris regrat̄ iſignū repudi
atiōnis tenuerūt doc.ātiq ia.de are.cy.ꝛ plures aliſ
ꝛ io.an.ī pal.v̄.ſ3 ſi fili⁹ ꝛ bar.ī.d.§.neceſſitatē q3 rōi
bus ibi p eū ,poſitis veriorē puto ꝛ f̄m eius diſtincti
onē ī p̄cepto relatā.ſ.ɔcludo tenere vel nō tenere in
ſtr̄m guarātigie ꝛ eius executionē poſſe vel nō poſſe
peti ꝛ eodē mō diſtiguēdo dico ſi filiuſſa.executiōe3
inſtr̄i petat videl3 ꝙ ī hiis ī qbus patri ñ querit̄ uſuſ
fructus poſſit aduerſus eū executio peti.ꝛ ipſe aduer
ſus aliū petere ſine patris ɔſēſu.In ,pfecticiis āt ſeu
ī qbus patri q̄rit̄ vſufructus ñ q2 admiſtratōe caret
niſi pater inſignum repudiationis cōſentiat vel alias
de repudiatione vſufructus cōſtet vt p3 ex iā dictis

Xxiiii.q̄ro qd ſi eo cāu quo patris ɔſēſus regrit̄ iſi
gnū repudiatōis f3 opi.q3 puto viorē vel f3 aliā cāu
quo regrat̄ ad ītegrādū pſonā filii ī iudicio petat̄ ex
ecutio iſtr̄i ꝛ fili⁹ latit3.nūqd poſſit aduerſ⁹ eū ɔtūacē
executio fieri ſine patris ɔſenſu.Dicit bal.ꝙ ſic ꝛ ſic
poterit bāniri q2 ɔtūacia ñ ē actus ſ3 ē q̄dā priuatio
cui ñ pōt accedere debitus ɔſenſus p̄ris f3 eū ī.d.§.ne
ceſſitatate.Tu dicas vt.ſ.in ,px.q.dictū ē videl3 ꝙ
in hiis ī qbus pōt eē ī iudicio clar̄ ē iudiciū tenē q2
patri nō q̄rit̄ vſufructus ī hiis āt ī qbus q̄rit̄ vſufru
ctus ñ p̄iudicat latitatio filii ipſi patri cū nō hēat ad
miſtratōe3 ꝛ iō ſi regrat̄ ī ſignū repudiatōis vt p3 ex
p̄dictis.ɔueniat ergo hoc cāu creditor patrē penes
quē ɔſiſtit admiſtratio.vt.d.l.i.C.d̄ bo.mr̄.alſ ɔtu
macia filii n3 patri q ɔueniri d3 nec filio q ɔueniri ñ
potuit p̄iudicat ꝛ ī cāibus ī qbus patri q̄rit̄ vſufru
ctus ,pcedūt.d.ī hac ꝛ p̄ce.q.ſiue filiuſ ſit maior ſiue
mior q2 ī eis ſufficit p̄ris ɔſēſus vt.d.l.cū nō ſolū.§.
vbi aūt.C.de bo q̄ li.ꝛ.l.i.C.de bo.mr̄.ꝛ.c.ſi.de iu.
li.vi.ꝛ.ff.d̄ v̄.ob.l.ſi.§.i.p bar.vbi pōit ī qb⁹ p̄ri q̄rit̄
vſufructus ꝛ ſic ɔſēſus ī iudicio regrat̄ dicēs ꝙ ſi fi
li⁹ ſe obligar3 p̄ris ɔſēſ⁹ ñ r̄qreret̄ q2 null⁹ p̄ri vſufru
ct⁹ ex tali obligatōe acqrit̄ ꝛ tc̄ vū for3 dcm̄ bar.ſ.,px
relatū q2 bāniri poſſ3 adde ꝙ dixi.ſ.in proxima.q.

Xxv q̄ro an ɔ̄ filiūfa.durāte p̄ria ptāte poſſit ex
ecutio pſonalis fieri vigore ſtatuti diſponētis ,p de
bito de quo p3 publicū iſtr̄m debitorē capi debere
vel ex pacto ī cā pmiſſo dic ꝙ ſic f3 bar.ī.l.ſi filio.ff
ſo.ma.ꝙ ītellige qñ fili⁹ſa.ɔueīri pt vt dcm̄ ē.ſ.,px.q

Xxvi.q̄ro an p̄nt oppōi exceptōes q̄ ipi obligatōi
ī ſūt exp̄ſſe vel tacite vt ꝙ ſtipulatio ī ɔ̄ctu d̄ducta ē
ſine cā vel pactū ī eo deductū ē nullū vl ꝙ ī ɔ̄ctu ob
ligatiōis ē appoſitū pcm̄ ide ñ petēdo ſimpl̄r vel ad
tp̄s ꝙ eſt ī obligatiōe deductū ꝛ ſilia.Aduerte ſi te
nem⁹ termios q̄rte qōis ſepe dicte idubio ɔcludi ſp̄t
ꝙ ſic q2 ſicut certe iuſte exceptōes ñ ītelligūt̄ excluſe
vt ī.d.iiii.q.dcm̄ ē ſic multo forti⁹ exceptōes q̄ obli
gatōi ī iſtr̄o deducte ī ſūt.ſ3 ſi tenem⁹ t̄minos.3.q.vi
del3 qñ ſtatutū excludit noīati3 certas exceptiōes ꝛ
gnāliter oēs alſ tūc qō redit̄ dubia bal.ī.l.ēt nomē
C.de exec.rei iud.ꝛ.d.l.ex placito.ī ſi.C.de re.pmu.
Dicit ꝙ aut opponit de nullitate formali aut de nu
ditate cāli.Prio cāu ñ pōt oppōi q2 pcm̄ ē veſtitu3
auxilio ſtatuti.ff de pac.l.litimā de.do.l.ſi qs argen.
Scdo cāu refert aut ex eodē iſtr̄o appet cā excipiē
di ꝛ ,pcedit exceptio q2 opponē ex iſtr̄o ñ ē opponē
ɔ̄ iſtr̄m ꝛ q2 ē ɔfeſſionatū ꝛ guarātigiatū p vna pte ſi
cut p alia.S3 ſi aliū defraudaret̄ ñ ,pcedit exceptio
reluctāte ſtatuto exceptionū excluſiuo primū p3 per
.l.ſtipulo.ff.de iu.do.l.q̄ro.§.iter locatorē.ff.loc.ſe
cūdū p3 q2 q ſic ɔ̄bit vr̄ renūciaſſe exceptōib⁹ a ſtatu
to ,phibitis.ff.de edl.edic.l.q̄rit̄.§.ſi vēditor.f3 bal.
ī.ll.p̄dictis.Cōſidera p̄mū dcm̄ verū for3 qñ ſtatutū
veſtir3 pcm̄ nudū vt ſi diſponeret ꝙ pcm̄ nudū habe
ret vires ꝛ executōi mādaret̄ vt.d.l.ſi qs argē.alſ ſta
tutū diſponēs de execu.ī iſtr̄o2 exceptiōu3 remotiu3
ñ ītelligeret̄ veſtire obligōnē iualida ſeu pcm̄ nudu3
q2 de iure ciuili nō parit actōe3.ff.de pac.l.iur.gēt.§.i
q2 ſic p̄ncipale nō h3 virtutē videl3 pcm̄ ergo nec ei⁹
acceſſoriū videl3 executio.vt.l.i.§.hec v̄ba.ff.ne uiſ
fiat ei.ꝛ.ff.q.ex cau.ī poſ.ea.l.fulcini⁹.§.ī diē facit ꝙ
dixi ī.xi.q.Ec iſtr̄a huiuſmōi guarātigiata executōi
mādēt̄ vigore p̄cepti facti p notariū cui⁹ p̄cepti ſiniſ

nõ ẽ validare obligõez ſz obligatõez validã reddere
exeqbilẽ ꝙ pceptũ nõ ſit iterlocutoria ⁊ ñ pferi i ſcri'
ptis ⁊ ſit p modũ volũtarie iuriſdictõis nũq̃ trãſit i
rẽ iudicatã ⁊ ideo nunq̃ excludit exceptionez patri
competentem vt dixi. ſ. in. xxiij. q. Secundũ autez
dictum bal. puto verum ex quo deducitur hec que
ſtio videlicet ꝙ exceptiones que obligationi in iſtru
mẽto deducte inſunt tacite vel expreſſe opponi poſ
ſunt nõ obſtante ſtatuto exceptionũ prorſus excluſi
uo rõe per bal. aſſignata. qꝛ nõ opponit ꝯ inſtrumẽ
tum q nititur ex inſtrumento. Item alia rõe qꝛ nõ ẽ
opus exceptione ſed ſatis eſt ꝙ id quod ineſt obli
gationi, tacite vel expreſſe allegetur quodcũq̃ tẽpo'
re opponendaꝝ exceptionum nil oppoſitũ fuerit
Et, tempus opponendarum exceptionuz effluxerit.
eo eniz ipſo ꝙ actor producit inſtrumentũ producit
illud cum exceptione que obligationi in eo deducte
in eſt. Unde expreſſio exceptionis ex inſtrumento
reſultantis ſufficit aduerſario ſm bar. ff. de ver. obli.
l. cum qui ita. vbi etiam ponit quid iuris ſi petat exe
qui inſtrumentũ contra debitorem in diem. Ineſſe
autem obligationi intelligitur quando ex ipõ inſtru
mento exceptio expreſſe vel tacite deprehenditur vt
patet ex notatis per bar. in. d. §. ſi ita. ⁊. l. lecta. §. di
cebam. ff. ſi cer. peta. ⁊. ff. de pac. l. iuris gentium. §.
qnimo. ⁊ qꝛ hoc caſu eſt vitiuz quodãmodo in for'
ma. vt. C. ꝺ edic. diui. adri. tolen. l. fi. Sed quando
non apparet ex contractu ſed eſt diuerſuz tunc non
eſt ibi vitium forme ſed inuiſibiliſ materie donec op
ponatur ⁊ producatᷣ. ⁊ ita dꝫ intelligi glo. in. l. ſi vnꝰ
§ pactuſ. ff de pac. que incipit in opponẽdo ſꝫ bal.
in. l. in bone fidei. C. de pac. in fi.

Xxvij quero retentis noſtris terminis proxie qõ
nis emptor petit exequi inſtrm̃ contra venditorẽ ad
rem venditã vel econtra venditor petit exequi inſtru
mentum venditionis ad preciũ quero an per vendi
torem poſſit opponi exceptio precij nõ ſoluti vl̃ per
emptorem exceptio rei vendite ⁊ vr̃ ꝙ non quoniaz
exceptio precij non ſoluti ſeu rei nõ tradite eſt perẽ
ptoria ff. de ac. emp. l. iulianus. §. offerri. ⁊. l. qui pẽ
dentẽ vindemiã que in executione opponi nõ poteſt
vt. C. ſen. reſcin non poſ. l. peremptorias. ⁊ omniſ ex
ceptio peremptoria ⁊ alia quecunq̃ excluditᷣ a ſtatu
to ⁊ hoc tenet in executione ſnie ſpe. optima iura al'
legans in ti. de execu. ſen §. i. ℣. item pone ẽptor vbi
dicit ꝙ emptor ꝯdemnatus ad preciũ nõ poteſt ex
ceptionẽ opponere de re non tradita quẽ ſequitᷣ bal
in. d. l. ſi duo proni. § ſi qſ iurauerit. ff. ꝺ iurᷣ iur. facit
ff. de ac. ẽp. l. fundus q lutij titij. ⁊. C. e. ti. l. ſi pr̃ tuus
in fi. non obſtat ꝙ opponi poſſit exceptio nõ imple
ti contractus ex parte agentis qꝛ tacite inſit obliga'
tioni in inſtrumento deducte per dicta in proxima. q
quoniam ibi ante implementũ nõ erat nata actio ſi'
cut in pignoraticia ante oblationẽ. in. d. l. ſi duo. §.
marcellus i ꝯctu ẽptiõis ⁊ vẽditionis ſic cui nõ naſcetᷣ
actio ex iplemẽto ſed ex ꝯſenſu. ff. ꝺ ac. ⁊ ob. l. ex ꝯſẽ
ſu. ⁊ iſti. ꝺ ob. §. ex ꝯtrio. Sed ꝯtriuz puto qm̃ ⁊ ſi ex
ceptio pretij nõ ſoluti vel rei nõ tradite ſit perempto

ria tñ naſcitur vna cũ inſtrõ ⁊ omnes exceptiones q̃
naſcuntur cũ ſnia opponi poſſunt in executione vt
dixi in. v. q. Unde eſto ꝙ in executione ſnie talis ex
ceptio non poſſit opponi illud ideo eſt qꝛ talis ex'
ceptio non naſcitur cum ſnia ſeu tẽpore ſententie. et
quo ad excludendas exceptiones perẽptorias iſtru
mentuz non hꝫ vim ſententie qꝛ nulla cauſe cognitõ
preiudicialis preceſſit vt dixi. ſ. in. v. q in fi. Sane
in executione ſnie tenet ſpe. in ti. de excep. §. dictum.
℣. item pone. ⁊ allegat tex optimũ. l. duobus. de ex
cep. rei iudi hoc a ꝯtrio ſenſu probante. ⁊ qꝺ ibi no.
in glo. que vult ꝙ primus creditor conuentus per ſe
cundũ ⁊ ꝯdẽnatus ſi ꝺ ſuo iure non oppoſuit in pri
ma inſtantia in executione opponere poteſt. ⁊ eſt rõ
dicte glo ibi qꝛ in primo iudicio de pignore nõ de
prelatiõiſ iure fuit diſputatũ ſic in propoſito in priõ
iudicio nõ de ſolutione pretij vel de re tradenda fuit
agitatũ. Aduerte clarius emptor ⁊ venditor non ſo
lum habent ius excipiendi ſed ius retinendi loco pi
gnorum vt dicit tex. in. d. §. offerri. De iſto ergo iurᷣ
non fuit in primo iudicio ⁊ fortius ante inſtrm̃ agi'
tatum. Amplius hec exceptio non ꝯcernit nec ener
uat vires inſtrumenti ⁊ tacite ineſt obligationi in in
ſtrumẽto deducte ⁊ hanc partez in terminis noſtris
executionis inſtrumenti tenet bal. C. de act. emp. l. ſi
traditio. ⁊. l. i. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊. l. perẽptorias.
C. ſen. reſcin nõ poſ. pro hoc facit ꝙ exceptio precij
non ſoluti ⁊ rei non tradite huiuſmodi naſcitᷣ poſt
celebratũ ꝯtctum ex mora emptoris preciũ non ſolũ
tis ſeu venditoris rem non vt tradẽtis. vt. d. §. offeri
⁊. d. l. qui pendentem. Sed oĩs exceptio prouenĩẽs
poſt ſententiã poteſt opponi vt. ff. de re iudi. l. poſt
rem ⁊ dictum eſt in v. q. ergo ⁊c. Ad dictũ bar. re
ſpondeo ꝙ vel non procedit vel loquitᷣ in ſnia ⁊ qñ
in primo iudicio fuit talis exceptio obiecta ⁊ diſpu'
tata vel ꝙ loquitur in executione ſententie que pclu
dit viam peremptoris licet non diſputatis. vt d l pe
remptoriaſ qꝛ diſputari potuerunt ⁊ eſt quid impu
tetur non opponendi in executione iſtrumẽti quod
exceptiones perẽptorias non excludit qꝛ nulla pre'
iudicialis cauſe cognitio preceſſit ut dictũ eſt. Sed
inhereas illi rõni ꝙ hec exceptio ineſt ⁊ inſtrumẽtũ
eius vires nõ impugnat ⁊ ſtatutũ loquitur de excep
tionibus impugnantibus inſtrm̃. nec per hanc exce
ptionez impedit executio. Et ſi impeditᷣ procedit ex
partiũ conuentione ex inſtrumento apparente facit
quod dicam. i. prox. q. ⁊ hoc in inſtrumento. In ſẽ
tentia aũt aut talis executio fuit diſputata ⁊ admiſſa
qꝛ venditor ad rez ⁊ emptor ad precium fuit ꝯdem
natus ⁊ tunc admittitur exceptio. Et ſic dictuz bar.
in. d. § ſi quis iurauerit. procedit aut fuit diſputata
⁊ non admiſſa ⁊ nõ admittitur excipiens. ff. de cõ'
pen. l. quod in diẽ. ⁊ hoc tenꝫ an. de bu. in. c. cũ Jo.
ꝺ fide inſtr. in. i. col. ſi vero non ſit diſceptata idẽ qꝺ
hic dictum eſt.

Xxviij. quero iuxta premiſſa quid de exceptioni
bus que non opponuntᷣ contra inſtrumentũ ſed ad
executionẽ poſito ꝙ per ſtatutũ oẽs exceptiones ex

cludantur ſcḿ terminos nr̃e q̃ōis exemplũ ne mari
tus conueniat vltra q̃ꝫ facere poſſit hec quidez exce
ptio non ĩpugnat ſniam vel inſtrumentũ q2 excipi-
ens fatetur ſniam bene latam ſeu inſtrumentũ vali-
duz ⁊ executionez mereri ſed mutat ⁊ reſtringit exẽ
cutionẽ. Rñdeo exceptiones huiuſmõi opponi poſ
ſunt contra inſtrumentũ ſicut oppni poſſunt cõtra
executionẽ ſententie vt.ff.de re iudi.l.nẽſenius.ff.de
fideiuſ.l.ſi fideiuſſor.§.io rñdit.ff.ſo.ma.l.ex diuer
ſo.§.fi.⁊ ponit bar.in.l.fi..C.ſi ex fal.inſtru.⁊.l.i.C.
de iur.⁊ fac.igno.⁊ diximus in.v.q.qua rõne idem
dico in exceptione inuentarij ne teneat vltra vires he
reditarias iuxta formã.l.fi.C.de iure delibe.quod
tenet bar.in.d.l.ex diuerſo.§ i.⁊.d.l.nenſenius.et
bal.in d.l.i.C.d̕ iur.⁊ fac.igno.pro hoc optĩe quod
dixit glo.in.l.fi.§.in cõputatione.C.de iure delibe.
quam doc.approbant que vult q̃ ſi ſtatutũ ſit in ci
uitate q̃ nemo veniat ꝯ inſtrumẽtũ factũ a ſe nec he
res eius ⁊ teſtator obligauit funduz eius alicui quẽ
poſtea heredem inſtituit qui hereditatẽ adiuit ⁊ inuẽ
tarium fecit q̃ heres beneficio inuentarij talẽ fundũ
vendicare poterit.ex quo ibidez decidit bar.q̃ ſi ſta
tutum diſponit q̃ executio inſtrumenti fiat ꝯ heredẽ
ſicut contra defunctũ intelligit̃ vbi heres inuentariũ
non confecit ⁊ eadem ratione dico opponi poſſe cõ
tra inſtrumenta huiuſmõdi beneficiũ ceſſionis bono
rum ſi conuentus velit bonis cedere.quod bal.tenz
in.l.i.C.qui bo.ce.poſ.ẽt ſi tali beneficio ꝑſit renũtia
tum q2 renuntiatio nõ tenet niſi in certis caſibus d̕
quo per cy.in.l.i.C.qui bo.ce.poſ.in vlti.q.⁊ bar.ĩ
.l.alia.§.eleganter.ff.ſo.ma.⁊ per anto.de bu.in.c.
ex reſcripto.de iure iur.⁊ eadẽ ratione ſi petitur exe
cutio inſtrumenti celebrati per filiũfa.contra euz fac
tum ſui iuris opponere põt in executione de bene
ficio edicti de quo in ti.ff.q̃ cũ eo ne videlicet ꝯuen
tatur vltra quã facere poſſit ſcḿ bar.qui hoc tenet.ff
q̃ cũ eo.l.ſed ⁊ ſi.§.ſi filius.quod procedit qñ ſtatu
tum diſponit q̃ nõ poſſit opponi ꝯ inſtrumẽntum
ſecus ſi diſponeret q̃ nõ poſſet opponi ꝯ executiõez
inſtrumenti ſcḿ eum qd̕ dic vt dixi ſ̃.in.z.q

Xxix quero mulier hꝫ inſtrumentũ quo vir fuit
ꝯfeſſus ſe habuiſſe dotẽ ⁊ de ea fecit quietationẽ vt
fieri ꝯſueuit ſolu.matr.mulier petit executionẽ inſtrĩ
vigore tacite ſtipulationis de reſtituendo preſũpte
ex.l.i.C.de rei vxo.acti.querit̃ an poſſit.bar.in.l.i.
ff de his que in teſt.delẽ.dic̃ q̃.d.l.i.facit ꝯ mulierẽ
qñ tacita ſtipulatio huiuſmodi nõ poteſt legi nec ẽ
ſcripta in inſtrumento ſed intelligit̃ auctoritate le-
gis ⁊ ſic non mandaret̃ executioni inſtrumentũ ſed
legis diſpoſitio de qua ſtatutũ non loquit̃. In con-
trarium alĺat.l.ſi duo patroni.§.marcellus.ff.d̕ iu-
re iuran.⁊ ſic non ſoluit. Tu autem dicas q̃ poteſt
q2 illud qd̕ preſumitur ex inſtrumẽto videt̃ eſſe ꝑ-
prius tenor illius inſtrumenti.ff.de pac.l.iuris gen
tium.§ qd̕ fere.inſti.de inuti.ſtip §.ſi ſcriptũ.inſti.
de adop.§ cũ aũt.C.de vſur.l.i.ff.de ver.obli.l.ſci
endum.ff de adop.l.his verbis.vel clarius obliga
tio reſtitutionis dotis venit ex ſententia ſeu mente
⁊ ꝯſenſu ꝯhentiũ licet nõ ex verbis vt.d.l.i.C.de rei
vxo.acti.poſt prin.⁊ ibi vt intelligat̃ re ipſa ſecuta ſti
pulatio.⁊ illud qd̕ venit ex mẽte ꝯhentiũ vr̃ venire.
ex verbis ꝯctus.ff.de ver.ſig.l.nominis.⁊ rei.§.ver
bum ex legibus.ff.loc.l.quero.§.inter locatorẽ.⁊.ff
de iure.do.l.ſi ſtipulatio.⁊ qd̕ dixi.ſ̃.in.xxvj.q. In
telligunt̃ enim ꝯhentes velle q̃ lex diſponit ⁊ id co
gitare ⁊ agere.ff.de acqui.her.l.ſi duo vnde perind̕
habetur ac ſi expreſſe dicta mulier fuiſſet ſibi ſtipu-
lata dotẽ reddi nõ ob.d.l.i.ff.quẽad.teſt.ape.qm̃
ibi loqtur in his q̃ extrinſecus intelligunt̃ alicuius ĩ
genio vel ſubtilitate nõ ex ipſa littera aut ex vi ipius
littere.ſed ex his forte que procedunt ⁊ ſubſequnt̃ ĩ
ſcriptura at ſtipulatio predicta intelligit̃ ex ipſa litte
ra ex vi littere ipſius ꝯctus ⁊ ſic legi poſſe intelligit̃
vt.d.l i.§ legi.⁊ ſic facit pro iſta parte.ff.de here.in
ſti.l.i pro hoc q̃ beneficiũ l.edicto fundatur in ſcri
ptura ⁊ verbis ſtatuti.vt.l.edicto.C.de edic.di.adri
tol.⁊ tamen locuz habet in ſuccedente ex tacita ſub
ſtitutione ſcḿ doc.ibi ex prima ⁊ vlt.ratione in.q.no
ſtra tenet bal.in.d.l.i.ff.que in teſta.delẽ.⁊.l.ad ꝓ
bationem.C.de proba.vbi dicit ſe ita ꝯſuluiſſe ⁊ fuiſ
ſe primũ conſilium redditum per euz. Sed ad hoc
dubium precidendũ tutius eſt q̃ in inſtrumẽto fiat
promiſſio ſtipulata ad reſtitutionẽ dotis vt cõiter
notarij faciunt addentes ꝯfeſſioni dotis recepte ſeu
receptioni ⁊ quietationi clauſulam illam.

Xxx quero an ſtante ſtatuto q̃ inſtrumẽta man
dentur executioni fieri poſſit executio ꝯtra heredes
debitoris obligati per inſtrumentũ preſertiz ſi ſtatu
tum dicat q̃ debitor pro debito carceret̃. Reſpon-
deo ſic quoniam ad id ad quod poterat cõpelli de
functus poteſt compelli heres defuncti.vt.ff.de re.
iuris l.ſi heredẽ.⁊.l.quod ipſi.⁊.C.de pigno.l.z.in
iiij.q.per bar.licet legis verbis non exprimat̃.vt.ff.
ad treb.l.poſtulante.in prin.vbi hoc tenet.bar.ſec̕
tamen forte dicendum ſi debitor conueniſſet in in-
ſtrumẽto q̃ poſſet perſonaliter capi q2 poſito quod
pactum valeat tamẽ non tranſiret in heredẽ ſꝫ bar.
.ff.qui ſatiſd.cog.l.ſi deceſſerit.per.d.l.ratio differẽ
tie eſt q2 primo caſu ſtatuti diſpoſitio executiua ꝯcer
nit obligationem in inſtrumento deductã.ſ.perſo-
nalem que tranſit in heredem.C.de here.ac.l.ꝓ he
reditarijs.⁊ ita ẽ debitor heres ſicut defunctus.ff.ſi
cer.pe.l.i.per bar.⁊ d̕ debitore loq̃tur ſtatutũ. Se-
cundo vero caſu diſpoſitio ꝯhentium concernit pa
ctum coherens perſone quod nõ tranſit in heredẽ
vt.d.l.ſi deceſſerit ⁊ ſimiliter dicendũ eſt heredẽ poſ
ſe executionẽ petere ſi factum ſit tranſitorium in he
redem ſecus ſi perſonale.ff.ſo.ma.l.q2 perſonale.
Ante tamen q̃ꝫ heres exigatur ſeu carceretur lique
re dꝫ eum fore heredem.ff.ſo.ma.l.ſi cum dotem.§
tranſgrediamur.ſcḿ bal.C.de iure deli.l.fi.§.⁊ ſi pre
ſatam.vbi ponit an debitor de iure cõi poſſit pro d̕
bito carcerari de quo per doc.C.qui bo.ce.poſ.l.i.

Xxxj.quero iuxta premiſſa an valeant ſtatuta ci
uitatũ diſponentia pro debito ciuili debitorem ad
inſtantiam creditoris debere perſonaliter carcerari

dicas ꝙ ſic ſiue diſponant carcerationē fieri debere
per iudicem ſiue per creditorem vt ſcripſit bart.in.l.
titio.§ titio.el.ij.ff.de condi.ꝛ demō.qꝛ publica au
ctoritas tollit oīa contraria. An autem per iudicem
cōcedi poſſit creditori vt capiat perſonaliter debito
rem ſuum vel eius bona. Dic vt no.bar. in.l.ij.C.ꝺ
pig.in.iiij.q.℣.ad hoc probandum induco in teſtē
ꝛc. ꝛ.ff.de acqui.poſ.l.iuſte poſſidet.

Xxxij.quero pro declaratiōe.xxx.qōis ꝛ totius
materie iuxta premiſſa an ex conuentione partiū fi
eri poſſit ꝙ inſtrumenta habeant executionē paratā
hec queſtio hꝫ altiorem indaginem ſed an ſuſcepti
opuſculi materia vltra ꝙ̄ deceat dilatetur. dic breui
ter ꝙ aut partes ꝯueniunt ꝙ habeant executionem
realeꝫ hoc eſt in bonis debitoris aut perſonalē hoc
eſt ꝙ debitor capi poſſit perſonaliter. Primo caſu
poteſt quoniā ius exequendi ex ꝯuentione ꝛ iudicis
auctoritate equiparaī.C.de pig. ac.l.pe.ff. de fur.l.
cū creditor.C.de pign.l.3.hoc pꝫ in ſimili in ſnīa ar
bitri que hꝫ executionē paratā.ff. de arbi.l. non di
ſtinguemus.§.de officio patet etiam ꝙ controuerſia
deciditur ex iuramento ex partiū conuentione.vt.ff
de iure iur.l.iuſiurandū quod ex ꝯuentione ex quo
iuramento oritur ius executiuum.vt.l.ij.ꝛ.l.ſed ꝛ ſi
poſſeſſori.§.cum de heredi.ff.de iure iur.hoc tenet
ſpe.in ti.de loca.§.nunc aliqua.℣.xlix. ꝛ bart.dicit
expreſſe.in.d l.3.in vltima qōne vbi ꝯcludit omnibꝰ
his caſibus executionē ſūmarie fiendam eſſe ſm for
mam.l.a diuo pio.§.i.ff.de re ind. Circa quam con
uentionalē executionem que perſone poſſunt hoc ꝑ
mittere ꝛ de modo conſtituendi tale ius executiuū
ꝛ de tpe qñ effectualiter incipiat cōpetere.ꝛ ꝺ officio
iudicis qñ ad hoc aditur plene per quinqꝫ qōes hoc
examinat bar.in.d.l.3.ꝛ ſcriptis per eum in.i.q.ibi
adde no.per io.an.ꝛ Anto.de bu.in.c.verū de fo.
cōpe.ꝛ in.3.q.no.per Inno.in.c.olim.de priuil.in
glo.per poſteriū ꝛ ſcripta per do. Anto.in.l.nemo
carcerē.C.de ex.tribu.li.x. Secundo caſu cōuentio
ꝙ liceat creditori capere debitorē inuitū ꝛ captū ꝑ
debito retinere in carcere priuato non valet nec mi
ris tumultus cā ſit.ff.de reg.iur.l nō eſt ſingulis.et
qꝛ non multū a ſpē ſeruitutis differt ſi facultas rece
dendi nō datur.ff.de libe.ho.exhiben.l.ii. ꝛ ob es
alienum ſeruire liberos iura cōpelli creditoribus nō
patiunī.C.de act.ꝛ obli.l.ob es.ꝛ aut.imo ibi poſi
ta ſumpta ex corpore vt nulli iudiciū.§.qꝛ vero col.
ix.ꝛ de pigno.in.c.qꝛ lator ꝛ qꝛ hōem carcerari eſt ꝯ
bonos mores ideo non valet.C.de pac.l.pacta que
Item eiſdem rōibus in carcere publico ꝛ qꝛ incarce
ratio eſt meri imperij vt no.in.l.imperiū.ff.de iuriſ.
om.indi.ꝛ ea que ſunt meri imperij a partibus con
cedi nō poſſunt.l.priuatoꝝ.C.de iuriſd.om.indi.ꝛ
qꝛ nemo poteſt ſe dare alicui vt faciat iniuriaꝫ.l.i.§.
vſqꝫ adeo.ff.de iniur.ꝛ nemo eſt dominus mēbroꝝ
ſuoꝝ.ff.ad.l.aqui.l.liber homo quibus rōibus re
probata glo.bar.in.l.interdum.§.qui furem.ff.de
fur.tenet ꝙ ſicut quis nō poteſt ſe dare alicui ad tor
quendum ſic nec ad carcerandum ꝛ ſicut non eſſet

pactum de non capiendo minus tenebit de carcerā
do ad quā ſine captura contra inuitum nō deuenit
ꝛ hoc tenet bar poſt dy.in l.alia.§.eleganter.ff.ſo.
ma.nec ob.ꝙ per legem ſiue ſtatutū fieri poſſit ꝙ ꝑ
debito quis in carcere publico detrudaī vt.ff. de ſu
ſpec.tuto l.3.§ tutores. ꝛ dictuꝫ eſt in precedenti.q
qꝛ non ſequitur ergo per pactū vt per Bar.ibi ꝛ ſic
dictum do.ang.in.l.nemo carcerem quod per pac
tum fieri poteſt vt debitor a creditore in carcere pu
blico detrudaī non procedit fallit predicta regula ī
cāu i ſi.C.ꝺ cap.ꝛ poſtl.reuer.videlꝫ capto ab hoſti
bus ꝛ reuerſo redempto qui ex pacto a redemptore
poteſt vſqꝫ ad ſatiſfationē debiti in carcere priuato.
ꝛ publico retineri fallit etiam in debitore ſuſpecto ꝺ
fuga qui ex pacto in.cauſa ſuſpitionis poſſet capi ꝛ
in omnibus caſibus a iure permiſſis vt.l.ait pretor.
§.ſi debitorem.ff.que in frau.cre.ꝛ in alijs caſibꝰ no
tatis per bar.ꝛ io.an.in.d.c.lator de pign. dico pa
ciſci poſſe ꝙ ſuſpectus capiatur ꝛ ad iudicē ducaī ꝑ
d.§.ſi debitorem nō aūt ꝙ in carcere publico vel pri
uato auctoritate propria teneatur qꝛ hoc non licet ꝺ
iure vt.ff.de adul.l.capite quinto ergo nec ex pacto
vt dictum eſt ꝛ no.in.d.§.ſi debitorē. Conuentio āt
ꝙ ad inſtantiā debitoris capi poſſit per iudicem vꝉ
ꝙ de mandato iudicis debitor debeat ponere ma
num ad ſtangam ꝛ inde non recedere anteqꝫ ſoluat
tenet vt d.l.non eſt ſingulis ꝛ colligiī ex dictis bar.
in.d.§.eleganter. Et qꝛ nil repugnat debitoreꝫ per
iudicē carcerari pro debito vt.d.l.3.§.tutoreſ.ꝛ.l.ne
mo carcerem.C.qui bo.ce.poſ.l.i.ꝛ facit qꝺ no.ff.ꝺ
priui.credi.l.ſi creditores.per bar. Conuentio auꞇ
de ſtando in certo loco ſimiliter nō valet per ſuperiꝰ
dicta non obſtat.c.ex reſcripta de iure iur.vbi mona
chus fuit datus in obſidem pro debito per abbateꝫ
qꝛ illud verum intelligo pro debito publico videlꝫ
eccleſie quod publicum cenſetur ſecus in debito pri
uato pro hoc.C.de exac.tri.l.ii.li.x.ꝛ qꝺ no.io.an.
in d.c.lator in.d glo.in vinculis in nouella.

Xxxiij.q̄ro circa māꝫ ſtatuto caueī ꝙ inſtantia fi
niatur curſu.xx.dierum nunquid ſi petaī executio
īſtrumenti vel ſnīe finiatur inſtāūa dicto tēpore.bal.
in.l.i.C.de iu.cal.in verbo inſtantia vꝫ ſentire per il
lum tex.ꝙ ſic per quem patet ꝙ quilibet articulus.
hꝫ inſtantiam. Sed aduocati peruſini āiqui vt ipſe
dicit tenuerunt contrarium qꝛ inſtrumētū ex forma
ſtatuti hꝫ vim ſententie ꝛ poſt ſententiā non ē inſtan
tia ꝛ hanc opi.ſequitur ipſe in.l.i.§.i.ff.ſi quis ius
di.non ob.qꝛ cum procedaī ſine litis conte.vel qua
ſi ergo nō eſt inſtantia. Et qꝛ ibi petitur executio.cū
expediī per ſniam interlocutoriam vt.l.minor.xxv.
annis cui fideicōmiſſuꝫ.ff.de mino.ꝛ hoc ſi agiī offi
cio iudicis ad executionē ſnīe ſecus ſi ageretur rati
one in factum reſultante ex ſnīa vel actione reſultan
te ex inſtrō ꝛ non via executiua qꝛ tunc certum ē ꝙ
foret inſtantia vt.ff.de pe.her.l.item veniunt.§.ideꝫ
recte vbi tex.dicit ꝙ fit lite conte.ergo eſt inſtantia ꝛ
loquitur ipſe in ſententia idē tamen dicit ſi petaī ex
ecutio inſtrumenti hanc opi.videlꝫ cām executionis

inſtrumenti non finiri trienniõ.per.l.ꝑperãdum.C.
de iudi.tenet idem bal.in.l.ij.C.de execu.rei iudic.
hanc etiam opi.non finiri curſu.xx.dierum cãꝫ exe
cutionis inſtrumentoꝝ in executione tꝫ in.l.litibus
C.de agri.ꝛ cẽſi.li.xi.ꝛ hanc opinio.puto verã qm̃
ſtatutũ diſponens de inſtantia dꝫ intelligi in potio
ri ꝛ priori inſtantie ſignificatu.ff.ſi ager vec.vel em
phi.pe.l.i.§.qui in perpetuũ qui potior ꝛ proprior
ſignificatus complectitur inſtantia totius cauſe nõ
vnius articuli.Idem ꝛ fortius puto ſi ſtatutũ dicat
ꝙ lis ꝛ cã finiri debeat infra.xx.dies qꝛ lis proprie
intelligitur poſt litis ꝯte.cã vero ante litẽ conte.ꝛ pꝰ
vt no.bar.in.l.cãs.C.de tranſac.appellatione cauſe
proprie continetᷣ tota cã non capitulum ſolum ſeu
vnus articulus cauſe tex.eſt ꝛ gl.in.l.generaliter cir
ca prin.C.de re credi.

Xxxiiij.quero ꝯfectum eſt inſtrumentũ publicuꝫ
per notariũ peruſinũ de ꝯctu peruſini celebrato īter
peruſinum ꝛ quendã de canario vnde ſum oriũdus
ꝛ in vtroqꝫ viget ſtatutũ ꝙ inſtrumenta publica mã
dentur executioni ſicut ſententia petit peruſinus ex
ecutionem inſtrumenti corã poteſtate dicte terre Ca
narij queritur an poſſit ꝯclude ꝙ ſi petitur executio
ex forma ſtatuti ciuitatis peruſij non ꝑcederet peti
tio qm̃ ſtatuta litis ordinaria nõ egrediũtᷣ iuriſdicti
onem ſtatuentium vt ſcribit bar.in.l.cunctos popu
los vbi plene diſputauit.C.de ſũ tri.ꝛ fi.ca. Si vo
petitur executio ex forma ſtatuti dicti caſtri ꝑcedit
petitio licet non procederet ꝯ peruſinuꝫ qꝛ nõ poſſꝫ
eius executio peti coram ptãte dicti caſtri ſeu corãꝫ
iudice alterius territorij executioni mandari niſi ad
litteras poteſtatis ciuitatis peruſij vt plene diſputãſ
tenet ſpe.in ti.de execu.ſen.§.breuiter.v.quid ſi iu
dex peruſinus ꝛ cy.in.l.i.C.de confeſ.in.ix.q.ꝛ bar
in.l.a diuo pio.§.ſnĩam rome dictam.ff.de re iudi.
Ratio diuerſitatis eſt qꝛ ſententia habeat ſuum exe
cutorem videlꝫ ordinariũ proferenteꝫ vel allganteꝫ
ſed inſtrumentũ non qm̃ notarius precipiens in in
ſtrumento guarantigiã vel coram quo ſit confeſſio ĩ
inſtrumento ꝯfeſſionato vel in inſtrõ ſimili executi
one merente ex forma ſtatuti nõ hꝫ exequẽdi facul
tatem vnde non requiruntᷣ littere notarij.ſic eadem
ratione dicendum foret in laudo qd̾ executionẽ me
retur ex forma ſtatuti ꝙ poſſet exeq ſine litteris ar
bitri.ꝛ hoc in his caſibus tꝫ bar.in.d.§.ſententiam
rome dictam in vltima.q.dicens ſic cõſuetudine ſer
uari.ꝛ verum eſt ex quibus liquet ꝙ ſi Cannarij ſeu
in loco in quo agitur non foret ſtatutũ agi oporterꝫ
via ordinaria qꝛ cãnarij non attenderetur ſtatutum
peruſinum.Quod de ſentẽtia dictũ eſt verum eẽ in
telligo ſi petatᷣ executio ſnĩe ĩ vi ſnĩe ſecus ſi petatᷣ ex
ecutio in vi publici inſtrumenti.ꝛ de ſententia lique
at publico inſtrumento vt.ĩ.prox.q.dicam ꝛ vide
ad materiam bal.in.l.i.C de execu.rei iudi.

Xxxv quero iuxta premiſſa ꝛ pro intelligẽtia cla
ra totius materie cum ſimus in materia executionis
inſtrumentoꝝ publicoꝝ.Quid ꝯtineatur apppella
tione publici inſtrumenti.Reſpondeo nomen inſtru
menti ſumitur largiſſime large ꝛ ſtricte.Eſt enim in
ſtrumenti nomen generale cõprehendẽs in ſe quod
libet vas domus ꝛ quãlibet machinã violam ꝛ cy
theram.vt.ff.de ſun.inſtru.l.i.ꝛ.l.queſitũ ꝛ per totũ
qui nimmo aliqñ naturale deeſſe dicitur inſtrumen
tum quando ita ſtricta eſt ꝙ non poteſt fieri matri
monium de frigi.ꝛ male.c.ex litteris.ꝛ.c.fraternita
tis.Reſtringitᷣ aũt large aſſumendo inſtrumentũ et
cõprehendit id tantum ꝙ probationẽ ꝛ fidem facit
iudici ꝛ ipſius mentem inſtruit vnde ꝛ teſtes appel
latione inſtrumentoꝝ continetᷣ.ff.de fide inſtru.l.i.
ff.de v.ſig.l.notionem §.inſtrumentoꝝ de teſti.c.
peruenit.Specialius aũt ꝛ ſtricte accipitur pro ſcri
ptura ad alicuius probationẽ in poſterũ faciendaꝫ
ff.de pign.l.ꝯhitur.ꝛ de fide inſtru.per totũ ſuit hec
quaſi ad litterã diſti.hoſti.in hoc extenſius loquẽs
in ſumma de fide inſtru.§.i.cui in vltimo dicto con
cordat.ſpe.in ti.de inſtru.edi.§.i.v.ꝛ licet qui ſigni
ficatus ſtricte ſumptus refertur ad oẽm ſcripturam
ſeu ad omne id ex quo cauſa inſtruitur.vt.d.l.i.ff.d̾
fi.inſtru.cũ concor.vt pꝫ ex predictis ꝛ dicit io.and.
ꝛ poſt eum anto.de bu.in rubrica de fide inſtru.ꝛ ĩ
ſpe.de inſtru.edi.ſuper rubrica poſt prin.in.d.§.i.ĩ
additio.ꝙ inſtrumentoꝝ plures ſunt ſpecies de qui
bus plene in ſpe.co.ti.§.nunc dicendum.ꝛ de fide
inſtr.c.i.ꝛ.ij.vbi de hoc per doc.Quarum vna ĩſtru
mentũ publicum diffinit.in.d.§.i.dicens inſtrumẽ
tum eſt ſolẽne ꝛ rite ordinata ſcriptura per auctenti
ce perſone manum publicã cã memorie facta ꝛ de
ſcribit dicitur inſtrumẽtũ dictũ eo qd̾ inſtruit.Om
nis igitur ſolẽnis ꝛ rite ordinata ſcriptura per ma
num publici notarij cã memorie ſeu probationis fa
cta dicitur inſtrumentum ꝛ appellatione inſtrĩ conti
netur.Et de inſtrumento huiuſmodi intelligitᷣ ſtatu
tum in tota noſtra materia.Et ex hoc pꝫ ꝙ ſtatutũ
ſnĩa laudũ de quo patet publico inſtrumento inſtrĩ
appellatione ꝯtinẽtur quod tenet bar.de iur.fiſ.l.in
fraudẽ.§.ſed neqꝫ vbi concludit ꝙ falſans acta ſeu
inſtrumenta punitur pena ſtatuti loquentis de pẽa
falſantis publicũ inſtrm̃ ratione predicta.Et ex hoc
patet ꝙ ſi petatur eecutio ſententie in vi publici in
ſtrumenti coram iudice alterius territorij vbi eſt ſta
tutum ꝙ inſtrã publica exequẽtur quod fieri poteſt
ſine litteris iudicis ſnĩam proferentiſ licet ſecus ſi pe
teretur in vi ſnĩe rõnem vidiſtis.in precedẽti.q.ꝛ ad
de quod dicam.ĩ.prox.q.

Xxxvj.quero ſtatutũ diſponit ꝙ certe exceptio
nes que permittuntᷣ a ſtatuto opponi ꝯ publicũ in
ſtrumentum quod exequi petitur non poſſunt pro
bari niſi per publicũ inſtrumentũ reus nõ hꝫ inſtru
mentũ penes ſe ſolutiõis an aliquo remedio occur
ratᷣ Rñõ ſic qꝛ põt inſtare ꝙ iudex ex offõ teſtes re
cipiat qbus receptis ꝛ publicatis iudicis offõ tue
bitᷣ ſicut dicimus in eo qui iurauit nõ probare ſolu
tionẽ niſi per inſtrm̃ qꝛ ſatis eſt probata cũ de atte
ſtationibus rite receptis ꝛ probantibus liqueat pu
blica ſcriptura ꝛ ſic publico inſtrõ vt pꝫ ex dictis in
ꝑx.q.Quo aũt remedio ſuccurratᷣ ei ſi foret exactuſ

boc caſu. Rñdeo põt agere ꝯditione ſine cã ad id
quod ſoluit ſm bar. in.l.i.iulianus verū debitorē.
ff. de con.inde.dicam latius.ī.q.liiij. An aūt ꝑ ſta
tutū vel pactū fieri poſſit ꝙ debitor ꝓbare nõ poſ
ſit ſolutionē niſi per inſtrm ponit.ſpe.in d.§.𝔛. ſed
pone poſt boſti.in ti de renū.§.que poſſunt.𝔛. qd
de pacto ⁊ poſt eos.io.an.in.c.ſi diligenti. de foro
cõpe.ſuper i.gl.⁊ poſt eū.d.an.de bu.⁊ cy.in.l.pe.
.C.de pac.⁊ cõis ꝯcluſio eſt ꝙ non teneat pactū ſta
tum vero teneat nec ob.qđ no.per glo.C. de decre.
decur.ſub rubrica qꝛ rñdeo per no.per bar.in.l.nec
impoſſibile..ff. de pac.

Xxxvii.quero qm̃ ſtatutū diſponit ꝙ inſtrm ſcri
ptū manu publici notarij mandet executõi an locū
hēbit in ſumpto iudicis auctoritate iuxta no.in aut.
ſi quis in aliquo documento.C. de eden.⁊.c pe.⁊.
c.ſi.de fide inſtru. Rñdeo nõ qꝛ nõ eſt ſcriptū ma
nu publici notarij inde rogati. ſecus ſi ſimplr dicat
manu publici notarij quia ſic ſumptum ſcriptū eſt
manu publici notarij tranſumentis cū ſolēnitatibuſ
reqſitis a iure de quib⁹.ī.d.auct.ſi qs in aliquo do
cumēto.⁊.d.c.pe.⁊ ſi.ꝑ doc ſac qđ dixi.ſ.i.xxxv.q

Xxxviij quero iuxta proxia dicta actor non ꝓdu
cit ſūptū ſꝫ producit ꝓthocollū notarii mortui vel
viuentis nõ curo ⁊ petit executionē ipſius ſicut pu
blici iſtri an poſſit. Rñdeo qꝛ baſtardelli ⁊ ꝓthocol
li notarioꝝ lꝫ hēant ſigna ⁊ oia ſubſtantialia tñ non
probant ſed opus eſt ꝙ trāſumat iudicis auctorita
te ⁊ tunc ſūptū fidē facit ſm io.an.in tit. de inſtru.
edi.§.videndū.𝔛.⁊ no.ꝙ tabellio.⁊ an. de bu.ī.c.
cū.ꝑ tabellio de fide inſtru.

Xxxix.quero pone petit executio iſtri in quo de
bitor ſe obligauit ꝓcuratori creditoris opponit de
bitor de actõe nõ ꝯceſſa per procuratorē an ꝓcedat
petitio executiõis nõ docto per agentē de ceſſiõe di
cas ꝙ ſic qm̃ ⁊ ſi actio queſita per ꝓcuratorē ſine ceſ
ſione dño nõ quirat vt.ff.de acq.poſ.l.pe.§.⁊ ſi poſ
ſeſſio tñ preceptū notarij in inſtrõ guarantigie vł cõ
feſſionato ſeu auctoritas notario ſimplex inſtrm ꝯfi
denti per ſtatutū attributa opał vt perinde hēat ac
ſi eſſꝫ factū in iudicio per ꝓcuratorē quo caſu q̄ritur
ſine ceſſione.ff.de mino..l.in cauſe.in fi.ſm bar.i.d.
§.⁊ ſi poſſeſſio

Xxxx.q̄ro ſi inſtra hñt viꝫ rei iudicate ex forma
ſtatuti an debitor ſtatī ſit ꝯſtitutus in mora ſicut ꝑ
ſniam imo per lit.ꝯte.C.de rei ven.l.certū an ſit op⁹
noua interpellatõe. Rñdeo nõ ꝯſtituit ſtatī in mo
ra qꝛ id foret incõueniens.ff.de ſol.l.qđ dicimus ſꝫ
noua interpellatõe opus eſt ſicut in eo qui iuramen
to obligał ⁊ ſic ſeruat ꝯſuetudo ſm bar.ff.de iur.iu
ran.l.eum qui.§.ſi iurauero

Xxxxi.quero an inſtra huiuſmodi poſſint ſtatī
exequi rñdeo nõ vř ſi dicat ſtatutū ꝙ hēat executio
nem ſicut ſnia cū ſnia nõ tranſeat in rem iudicatā ni
ſi poſt.x.dies.C.de app.antē.hodie. Dic ꝯ qꝛ cum
obligatio ſit pura ſtatī exequi põt.ff.de 𝔛.ob.l.cū
qui calēdis.⁊ ſnia iõ executioni nõ mādeł qꝛ ab ea
appellari põt ſed ab inſtrõ ꝯſenſu partiū inito ap
pellari nõn põt.ff de appel.l.a ſnia.§ idē reſcripſit
vnde ſic ſnia aqua nõ põt exequi vt no io.an.in tit.
de execu.ſen.§ videndū.⁊.§.porro in addi. ſpe.ſic
iſtrumentum habens vim ſnie.

Xxxxij.quero iuxta ꝑmiſſa cū in ꝯfeſſū fiat ꝑce
ptū.x.dieꝝ vt.l.ſi debitori.ff.de iudi.⁊ iudicatis dẽ
tur ſpaciū quattuor mēſiū q̄ ſpacia miſerationis cã
indulgenł preſtita tñ per ꝯfeſſū vel ꝯdēnatū ſatiſda
tione de ſoluendo vt.d.l.ſi debitori alr poſſet debi
tor capi ⁊ carcerari ſm bar.ibi. An hec ipa vel alteꝝ
eoꝝ indulgenł in executione inſtroꝝ ſi ſtatutū dicat
ꝙ executioni mandenł vel ꝙ hēant executionē para
tā. Tunc rñdeo cū obligõ ſit pura ſtatī fieri poterit
executio.ff.de 𝔛.ob.l.cū qui calendis nã in ꝯctibuſ
nõ eſt tps qđ dał iudicatis vel ꝯfeſſis miſerationis
cã vt ibi qua rõne ſi laudū arbitratoris hꝫ ex forma
ſtatuti executionē paratā ſtatī fieri poſſet executio
qꝛ accedit ad ꝯctū trāſactionis nõ ad ſniā iudicia
lē vt no. de iureiur.c.quauallis.per inno hoc ſentit
bar.C.de execu.rei iu.l.cos ſecus putarē in laudo
arbitri eo caſu quo de iure vel ex forma ſtatuti ex eo
oriret actio ꝑ no.ꝑ doc.C.de arbi.l.i.⁊ l.nemo põt
de le.i.ꝑ bar.qui dicit eo caſu ſicut a ſnia appellari
poſſe adhibito tñ aliquali tpis ſpacio iudicis arbi
trio moderando a die celebrati ꝯct⁹ ne creditori ire
liceat cū ſacco parato.ff.de ſol.l.qđ dicimus.⁊ qđ
no.ff.de ꝯſti.pecu.l.promiſſor per bar.plenius in.l.
ita ſtipulatus.ff.de 𝔛.ob.ꝑ bar.in.q.illa.qñ ꝯmit
tił ſtipulatio pura facit qđ no.ſpe.in ti.de arbi.§.ſe
quitur.𝔛 pone igitur.

Xxxxiij.quero cū in executione ſnie interdū nõ
reqrał citatio vt ſcripſit inno.in.c.ex rõe.de app.⁊
bar.in.l.iiij §.ꝯdēnatū.ff.de re iud.an in executio
ne inſtroꝝ citatio reqrał. Rñdeo ſic qꝛ ante nil ē co
gnitū de cã vñ neceſſe ē a citatione incipe vt iſtit.de
pe.teme.liti.§.ſi.⁊ qꝛ nõ põt ꝯſtare iudici añ citatio
nem an inſtrm ſit inſtrm ⁊ an reus hēat aduerſuſ eū
exceptionē aliquā a ſtatuto ꝑmiſſā vel ꝯceſſam ſeu
nõ excluſā ⁊ an inſtrm ſit exequibile quinimo ſi fie
ret executio parte nõ citata tanq̄ nulla ſtatī reuoca
ret quatenus de facto facta eſt vt no.ff.de bo.poſ.l
iij.§.ſi cã cognita ⁊.l.minor.in prin.de euict.⁊ vult
bal.in.l.ab executore.C.quõ ap.nõ re.⁊ hoc verum
niſi per ſtatutū aliter diſponał vt ſi ſtatutū dicat vt vi
ſo puplico inſtrõ precipi debeat debitori ꝙ ſoluat ⁊
de palatio nõ recedat quo caſu ēt per epłam fieri po
teſt ſm bal.C.comi.vel epiſto.ſuper rubrica

Xxxxiiij.q̄ro ꝯductio finito tpe tacite intelligił re
nouata an ſi prima ꝯductio facta fuerit per publicū
iſtrm executionē paratā habens an renouari itelli
gał cū virtute inſtri. Rñdeo nõ qꝛ renouatio tacite
intelligił fieri quo ad ea que tacite renouari poſſunt
per ſolū hõis intellectū ſecus ſi aliquid reqrał ab
ēxtra vt ſcriptura que tacite fieri nõ põt qꝛ tacite nõ
ſcribitur nec tacite fit preceptū guarantigie cū nõ ſit
in ptãte partiū ſm bal.in.l.legē.C.loca.

Xxxxv quero cū fideiuſſor agere non poſſit niſi
ſit ꝯdemnatus ⁊ in certis alijs caſibus de quibus ī

ſi. de fideiuſ an ſi ſit obligatus per inſtrm̄ qḋ execu
tionē mereť ſtatim agere poſſit. Rn̄deo ſic ſm cy. in
l. certū C. ſa. her. ⁊ bal. in. l. i. ⁊ bar. in. l. fideiuſſor ꝓ
venditore ff. de fideiuſſo.

Xxxxvi quero an in cā executionis publici coꝝ
inſtrōꝝ liceat ei ꝯ quē petiť executio appellare. Rn̄
deo dicit gl. i. ⁊. v. in. l. ab executore. C. quō. ap. non
reci. ꝙ pōt a pronūciatione ḋ exequēdo appellari n̄
ab executione facti. ⁊ idē ſpe. in ti. de appel. §. in q
bus. ꝟ. v. ⁊ bar. in. d. l. ab executore ⁊ in. l. ſi cū exce
ptione. §. hec aūt actio. ff. qḋ me. cā. Qua rōe bal.
in. d. l. ab executore iure collectiſ dicit ꝙ cautela vo
lentis euadere appellationē qn̄ pretextu inſtri gua
rentiglati ſit executio eſt ꝙ n̄ pronuntieť iſtrz eē ex
equendū ſed incipiat ab executione. Tn̄ verius eſt
ꝙ ēt a ꝓnuntia de exequendo appellari nō pōt qa
eadē eſt rō de pronūtia exequendi que de executio
ne ſm old. vt cy. refert. in. d. l. ab executore quoſ bar.
ſequiť in l. ab executore. ff. de appel. ⁊ latius decla
rans hoc tz io. an. in preal. ti. ꝟ. v. i addi. ſpe. dicēs
hoc tenuiſſe odo. ⁊ guil. ꝙ valet ſiue iudex exequať
inſtrm̄ facto ſiue pronūtiante exequendū vt non ap
pelleť. Et ſit rō vt ſit finis litiū. C. de trāſ. l. fris ḋ do
lo ⁊ ꝯtu. c. ſi. ⁊. c. ſi. in prin. ⁊ ne lex iponať ꝟbis. C.
cōia de le. l. ii. ⁊ de elec. c. obmiſſa. §. ii. lib. vi. ⁊ qꝛ ſm
legiſtas ab interlocutoria nō appellať. C. quo. ap. n̄
re. l. ii. ⁊ qꝛ ꝓhibitio ſimplr̄ manuit ergo ſunt tenen
da. ff. de publi. l. de precio ſz io. an. ⁊ hec producūt
ſiue executio petať ꝑ actionē in factū ſiue iudicis of
ficio ſm io. an. ibi ⁊ ſic cū ſnia per actionē in factuz
ex re iudicata dēat eē vt ꝓnūtieť ſniā exequēdā a ta
li ſnia nō pōt appellari vt dictū ē ⁊ aptius hec duo
tz ſpe. in ti. de exec. ſen. §. breuiter. ꝟ. ſz ſm ⁊ io. and.
ibi aptēs dictū ſpe. qḋ ſeqtur an. de bu. i. c. quo ad
ꝯſultationē. de re iud. ad. ſi. pe. col. Et hoc ea rōne
ꝙ ſnia de exequēdo huiuſmodi ē de executiōe pri
me ꝑncipalis ſnie ⁊ ꝑs executiōiſ ⁊ ab executōe nō
appellať ſm ſpe. ⁊ io. an. in. d. §. ſz ſm io. ſic ⁊ ꝓnun
cia de exequēdo eſt executio prīe ſnie ⁊ q̄dā declara
tio a qua nō appellať qua rōe. Idē tēuit bal. ḋ ſpe.
nō faciēs mentionē i. d. l. ap executore. C. quo. ap. n̄
re. Ex quo pz ꝙ ſiue dixerim⁹ ſniaz de exequendo
fore diffinitiuā vt qn̄ ferť ſnia diffinitiua ſuꝑ petitiōe
executiōis ſiue ꝑ actionē in factū qua ꝓnūtiať ſniaz
exequendā vt. ſ. ſiue iterlocutoriā vt qn̄ ꝓnūtiať ſen
tentia exequenda ſuꝑ petitione executionis iudicis
offō nobili a ſnia ſiue ꝓnunciatione huiuſmodi. ſ.
dictis rōnibus appellari nō poſſe qḋ ꝓcedit niſi in
ꝓuincia de exequendo vel in executiōe facti modus
excedať qꝛ tūc rōe exceſſus lz appellari ſz oēs docto
res in lociſ predictis. Et adde limitationē ꝙ pono
in ſe. q. Et ex his dico ꝙ ſiue petať executio inſtri
ꝑ actionē deſcendēťē ex ꝯctu ſiue iudicis offō a ſnia
appellari nō poterit n ſi modus excedať vt dictū ē
Et ſi agať actiōe deſcendēte ex ꝯctu modus ꝯcludē
di i libello ⁊ iniandi ē ꝙ petať inſtrm̄ exeq ⁊ ꝓnūtieť
exequēdū ſicut in ſnia dictū ē qḋ ē bene notādū ſe
cus putarē ſi ꝯcluderet ꝯuentū ꝯdēnari ⁊ ꝯdēnatuz

cogi ad ſoluēdū qꝛ tūc neceſſario oporteret ꝓnūcia
ri ſeu ſniari iuxta petitionē ⁊ ſibi iputet agens de ſi
mo. c. lz ely de ꝟ. ſig. cle. ſepe. ⁊ qḋ ibi no. vn̄ agens
dz eē cautuſ ꝙ ꝯcludat ꝯuentū aſtringi ad ſoluēdū
ſm formā inſtri n̄ āt ꝯcludat eū ꝯdēnari ad ſoluēdū

Xxxxvii. q̄ro ꝙ dictū ē in ꝑcedēti. q. ab executōe
appellari nō poſſe an ꝓcedat quo ad oēz appellatō
nis effectū. Rn̄deo nō qm̄ id verū eſt ab exetutiōe
appellari nō pōt quo ad fi. ipediēdi executiōis ſeu
meris executoris ꝓceſſū ſz quo ad fi. deuoluēdi cāz
appellatiōis ad ſupiorē tz appellatio ēt a mero exe
cutore interpoſita vt no. ſpe. in ti. de act. ⁊ pe. §. ſuꝑ
actiōib⁹ ⁊ petitionib⁹. ꝟ. ſz qd ſi ancꝫ. in v. col. quo
tn̄ cāu appellatio nō iuſtificať ex ſola oblatōe ꝓbatō
nis ſicut iuſtificareť ſi executor aſſumeret ꝑtes cogni
toris vt no. Inn. de elec. c. cū iter canonicos. ⁊ ſpe.
in. d. ꝟ. ſz qd ſi ancꝫ ſm an. de bu. vt ꝓmittiť dicētē
in. c. dilecto de appel. in. ii. col

Xxxxviii. q̄ro iuxta ꝑmiſſa vt ſciať qn̄ moduſ ex
cediť in cā appellatōis qualis dēat eē ꝓceſſus an ſi
cut qn̄ appellať ab iterlocutoria an vt a diffinitiua.
Pro cuiuſ. q deciſione videri oz vtꝝ ꝓuincia a qua
ꝓnūtiať inſtrm̄ exequēdū ſit iterlocutoria vel diffi
nitiua. Rn̄deo ē interlocutoria ⁊ ſic cū expreſſiōe ca
uſe videz ex eo qꝛ modus excedať ⁊ in quo ⁊ alias
appellatio n̄ tz ſm bar. in d. l. ab executore ⁊ clari⁹
per ſpe. in ti. de exec. ſen. § nūc vidēdū. ꝟ. qd ſi ab
executore ⁊. ꝟ. nūqd cū. n. n̄ poſſit appellari niſi mo
dus excedať vt ſupius dictū ē modū excedere nō
pōt niſi cā expreſſa ſm bar. ⁊ ſpe. vbi. ſ. ⁊ io. an. in
preal. § i qbus. ꝟ. v. ⁊ ſic ſm eos ē mera iterlocuto
ria pro hoc facit qḋ no. in autc. de here. ⁊ fal. §. ſi qs
āt n̄ iplēs in gl. ſuꝑ ꝟbo decreto icipit. ſ. admonito
rio q̄ vult ꝙ monitio iudicis facta hr̄di ꝙ ſoluat le
gata ſit interlocutoria ⁊ ꝑ hoc dicit ibi ange. appet
ꝙ iudex q ꝑcipit debitori ꝙ ſoluat ſz formā. l. ſi de
bitori. ff. de iudi vel ēt negāti vel forte mādādo iſtrz
ꝯfeſſionatū executōi mādari ſz formā ſtatutoꝝ Ita
lie ꝑcipiēdo dr̄ ferre iterlocutoriā n̄ diffinitiuā ſz eū
Hec intellige qn̄ talis pronūtia tendit ſoluz ad ſinē
executōis ⁊ ꝓductio iſtrumēti ſit ſine aliqua cauſe
cognitōe ſecus ſi fiat poſt terminuz ad opponēduz
⁊ dicēdū q̄re inſtrz nō debeat ꝓnuntiari exequēdū
⁊ ſic fiat cū cāe cognitione qꝛ tūc hz viz diffinitiue ⁊
de ea vt de diffinitiua ē cēſendū ſz theoricā io. an.
i. c. ꝑuenit de appel. ⁊ bar. i. l. nō fateť. ff. ḋ ꝯfeſ. quo
caſu iō hz viz diffinitiue qꝛ pricipale negotiū diffi
nit ⁊ nō plus per diffinitiuā opari poſſz ar. coꝝ que
di io. an. i. i. glo. de appellatio.

Xxxix quero iux̄ ꝑmiſſa ꝓnūtiať iſtrūz exequē
dū pone ad rē vēditā ꝯ venditorē vēditor exꝑſſa iu
ſta cā appellat emptor petit fructuſ rei vēdite ſeq̄ſtra
ri ſeu rē vēditā q̄riť nūqd poſſit. Rn̄deo ſic qm̄ ⁊ ſi
quando appellatur a ſnia diffinitiua non fiat ſeque
ſtrum niſi perſona ſit ſuſpecta. vt no. ff. de app. l. im
ꝑatores ⁊ de ſequeſt. poſ ⁊ fruc. c. ſi. tamē i ꝓpoſito
cū appelleť ab executōe ſeu miſſi ab executōe ⁊ iter
loquutoria ſequeſtrū fieri dz indiſticte vt ſit qn̄ ap

pellat̃ ab exequutione ſnie vt.d.l.ab exequutore.C.
quo.appel non re.

Quinquageſimo quero an excluſus ex forma ſta
tuti ab exceptionibus ꝓponẽdis poſſit iudicis offi
ciũ iplorare ꝑ qd̕ creditor ab agendo ſeu a petendo
executionẽ ꝓhibeat. Rñdeo ſic q2 ꝓhibitus excipe
nõ ꝓhibet̃ iudicis offm̃ iplorare.vt.ff.de peti.here.
.l.plane.⁊.l.ſi.⁊.l.3.in fi.ff.nau.cau ſtab.⁊ in.d.§.⁊
ni refert ⁊ in.d.l.plane

Quinquageſimoprimo q̃ro iuxta ꝓxima.q. Si
bitor exceptione a ſtatuto excluſa munitus iudicis
offm̃ iploret an lite pendente creditor ipediat̃ execu
tõez peter̃ vl̃ creditor petit executõez reus iplorat iu
dicis officium an executio retardetur reſpondeo iu
dicis officium innititur equitate reſpectu vtriuſquẽ
partis ne creditor videlicet cum aliena iactura lucre
tur ⁊ debitor dãnũ patiat̃. Si igit̃ tã iudicis offm̃
iploratũ reqrat altiorẽ indaginẽ q̃ executio q̃ petit̃
per creditorẽ vt q2 reqrat ordinẽ iudici iuxta no.in
c.ſi.de of.iudi.tũc executio non ipedit̃ ſiue iudicis
officiũ iploret̃ corã eodẽ iudice ſiue ⁊ fortius coraꝫ
diuerſo ſicut dictũ eſt ſi petat̃ in inte.reſtõ ⁊ ſi oppo
nunt̃ alie exceptiões q2 nõ foret eqtas ꝙ executio re
tardaret̃ ꝑꝑ iudiciũ ordinariũ intẽtatũ ⁊ cui denega
tur defenſio multo magis actio.C de trãſ.l.nec iten
tio. Si vo non reqreret altiorẽ indaginẽ vt q2 ꝓbẽret
inſtr̃m de exceptione cõp etente qd̕ ſilr executioneꝫ
meret̃ tũc executio ipedit̃ q2 ſic dictat eqtas ⁊ ſic hoc
caſu nõ denegat̃ exceptio ⁊ q2 eſt quedã mutua pe
titio que ſiliter terminari dꝫ cũ eque inſtrã ſũt priui
giata vt no.de mu peti.c.i.⁊.l.i.§.ſi.de vari.⁊ extor.
cogni.per bar.⁊ in aut.⁊ ꝯſequenter.per doc.C.de
ſen.⁊ interl.o.iu.melius in.d.c.i.de mutu.pe.⁊ idẽ
dico ſi per viã nullitatis agat̃ q2 creditor petat exe
qui ⁊ debitor inſtr̃m nullũ ꝓnũtiari vel eꝫ.debitor
petat inſtr̃m nullũ ꝓnuntiari ⁊ creditor petat exequi
coram eoꝛuꝫ iudice.

Quinquageſimoſecũdo iuxta premiſſa quero di
ctũ eſt abunde.s̃.in.xi.q.ꝙ exceptio nullitatis que
põt incõtinenti ꝓbari ipedit executionẽ inſtri. Sed
qd ſi cõmiſſa ſit cã nullitatis ad inſtantiã debitoris
vni iudici ⁊ creditor petat executionẽ corã iudice or
dinario cauſe cui iudex delegatus nullitatis inhibꝫ
ne nullitatis cã indeciſa pendẽte ꝓcedat tã iudici q̃
parti nihilominus iudex ordinarius cãe ad inſtan
tiam creditoris cõmiſſione ⁊ inhibitione nõ obſtã
te exequit̃ inſtr̃m an teneat facta lite pendente ⁊ poſt
inhibitionẽ. Rñdeo ſic q2 motio huius litis nõ im
pedit executionẽ ꝓut expreſſe no Inn.in.c.cũ in iu
re de of.dele.ſup vbo de mãdato nec ipedit inhibi
tũ q2 nõ ipedit̃ litis ꝓſecutio ſuꝑ nullitate q2 hoc ſpe
ciale eſt qñ tres diffinitiue ſnie ꝯformes late ſunt vt
in de.i.de re iudi.que ponit ius nouuꝫ ⁊ ſpecialeꝫ
caſuꝫ ⁊ ſi agens obtinebit in cã nullitatis obtinebit
reuocationẽ executionis d̕ reſti.in inte.c.ſubſtituta
C.de preci.ipe.offe.aucte.q̃ ſupplicatio ⁊ de ꝓcu.c.
in nr̃a.⁊ c.auditis ⁊ de re iudc.paſtoralis in clemen
tina nec obſtat .ff.de iudicijs.l.ſi pretor in fi.ad q̃

rñde vt rñdet Inn.in.d.c.cũ in iure ⁊ hoc tenẽt dñi
de rota eoꝝ deciſione.cclxxxi. Si vo ageret̃ de nul
litate corã eodẽ iudice dic vt in ꝓx.q.dictũ eſt.

Liii quero iuxta predicta qd ſi ſtatutũ dictat ꝙ
nulla exceptio nꝫ defenſio admitat̃ bar.in d.§.⁊ par
ui refert dicit ꝙ tunc neq3 iudicis offm̃ poterit iplo
rari ſubdit tñ ꝙ tunc ⁊ forte poterunt a iudice excep
tiões opponi cũ hec gnãlitas ſit nimiſ ãpla ar.ff.ſi
qs cautio.l.ſꝫ ⁊ ſi qs.§.q̃ſitũ ⁊ qd̕ no.gl.in.c.ex ꝑte
de off.dele ⁊ ſic recedit quaſi a dictis ſuis paulo añ
in.d.§.⁊ parui refert de quo dic vt dixi.s̃.in.liiii.q.
ſatis ample. In predicta tñ.l.plane.ff.de pe.her.tꝫ
abſolute ꝙ hoc caſu nõ poſſit iudicis offm̃ iplorari
Tu aũt dicas ꝙ nedũ iudicis offm̃ ſed neq3 iuſte ex
ceptiones per dicta gnãlia verba intelligunt̃ exclu
ſe vt vult ſpe.in ti.de obli.⁊ ſol.§.i.v.inſtr̃m.ſup.v
nullã aliã ꝯriaꝫ exceptionẽ ſeu defenſionẽ opponere
per quã ꝯuentionẽ nõ intelligunt̃ excluſe iuſte exce
ptiones ſimiles reſpcũ verbi exceptionẽ vt dixi.s̃.in
.i.q. Sꝫ ſi ſtatutũ tolleret defenſionẽ expreſſe vt i ter
minis textie qõnis de exceptionibus dcm̃ ẽ tũt pu
tarẽ verũ dictũ bar.ꝙ videlꝫ iudicis officiũ iplorari
nõ poſſit vt ſi diceret ſtatutũ ꝙ nõ obſtãte exceptõe
ſolutionis ⁊c.⁊ defenſione vt iuris agẽdi ſeu mutue
petitionis ⁊ q̃buſcũq3 aliis exceptionibus ⁊ defen
ſiũibus inſtrã executioni mandent̃ ⁊ forte ſi dicerꝫ ñ
obſtãte ꝙ iudicis offm̃ iploraret̃ vel ꝙ nõ poſſit iplo
rari in cã executionis inſtroꝝ vt dicat ſtatutũ ciuita
tis Ancone qd̕ dixi.s̃.in.3.q.

Liiii.quero quo remedio ſuccurat̃ debitori exa
cto qui hꝫ iuſtas exceptiones tñ a ſtatuto excluſas
Rñdeo ꝙ ſoluat ⁊ repetat ꝯditionẽ ſine cã ſm bar.
in.l.iulianus verũ debitorẽ.de ꝯdi.inde.⁊ in.d.§.⁊
parui refert.nec ob ꝙ repeti nõ poſſit tãq3 indebitũ
qd̕ ſoluit̃ iudicis mãdato.C de ꝯdi.indebi.l.i.qm̃
id verũ eſt.ſi ad repetendũ ſolutũ ꝯpetit ſolũ ꝯditio
indebiti vel ſine cã ſecus ſi alia actio ꝯpetat vt ſi vo
lebã opponere exceptionẽ dolo facis petere qd̕ re
ſtiturus es nã nõ admiſſa exceptõe huiuſmodi ſo
lutũ repetere poſſuꝫ actione mihi cõpetẽte. At ſi ha
berẽ neceſſario ꝯdictionẽ indebiti vel ſine cã intẽta
re ẽt nõ excludor vt.ff.man.l.ſi fideiuſſor.§.oĩbus ⁊
.ff.de ꝯdi.ſine cau.l.ſi fullo nec ob.l.i.de ꝯdi.ideb.
q2 loquit̃ eo cãu quo in prio iudicio examinari po
tuit an foret debitũ vl̃ idebitũ ar.eoꝝ q̃ ibi ſcribit.ꝙ
fac̃ d̕ iureiu.c.debitores vbi d̕bitor̃ ꝑꝑ iuramtũ co
gunt̃ ſoluer̃ vſuras ⁊ r̃petũt q2 ob ſtante iuramto ſe
exceptione vſuraria tueri non potuerunt. Nam ſol
uens quia ex forma ſtatuti nõ poteſt opponere ex
ceptõez doli vel metus nõ dicit̃ inſtrꝫ approbare ſꝫ
vir̃ ſoluere ne capiat̃.ideo ſolutũ repetere põt ſꝫ bar
C.ꝙ me.cã.l.ſi.ad fi. Ex quo ibidẽ Bal.no.ꝙ licet
ſtatutũ tollit exceptõez hñteꝫ in ſe naturalẽ eqtateꝫ
tamẽ ſoluẽs repetere põt nõ q2 tutus exceptõne.ſed
q2 tutus naturali equitate ꝙ dicit eẽ notãduꝫ.

Lv.quero quãdo petit̃ executio inſtri ꝯtinẽtis d̕
bitũ frumenti vini vel olei viꝫ habeat̃ rõ extimatio
nis a tꝑe more. Rñdeo ſm opi gl.in.l.in hac.ff.d̕

triti. nõ hẽt qꝛ officiũ iudicis exequentis ſe nõ extẽdit ad hec ſed. ſup inſtrõ ſolũ petit executio ꝛ tpe celebrati inſtri vl lata ſnia ꝛ a tpe more vſqꝫ ad ſniaꝫ habet rõ intereſſe ſm gl. ſꝫ bar. tꝫ ꝙ ẽt poſt ſniaꝫ creſcit extimatio vt. l. 3. §. in hac. ff. como. ſm lec bar. ꝛ ſic pꝰ inſtrm huiuſmodi celebratũ ſm eũ q in hiſ terminis hoc tꝫ in. d. §. in hac tetigit in. l. vinũ ff. ſi cer. pe. qð intellige videlꝫ creſcere extimationẽ deducto tpe qð dat iudicatis ſeu ad ſoluẽdũ ex forma ſtatuti. ff. de vſur. l. in fideicõmiſſuꝫ in princ. ſm eum.

Lvi. q̃ro dicat ſtatutũ ꝙ nõ poſſit peti executio inſtri poſt. x. ãnos an poſt. x ãnos poſſit creditor agere uia ordinaria ꝛ inducere inſtrm ad ꝓbationẽ debiti ad fi. ſnie ꝯdãnatorie exequẽde nõ ad fineꝫ executionis bal in. l. plane ff qð ſal tu auc. dicit audiuiſſe bar. dicentẽ ꝙ ſic ar. dicte. l. Tu aũt dicit ipſe ꝯſidera ꝟba ſtatuti aut ſtatutum diſponit de exceptione ꝯ executionẽ aut ꝯ debitũ principale. Primo caſu verũ dicit bar. Secundo nõ ar de tute. ꝛ rõ diſtra. l. i. § in tutela ſm eũ ꝛ ſic bar. verũ dicit in exemplo ꝓpoſito quo ſtatutũ diſponit de exceptiõe ꝯ executionẽ. Ad hoc qð dixi. s. in. iiii. ꝛ. vi. q. Ad hoc qꝛ ꝛ ſi ſtatutũ diſponat ꝙ inſtra hẽant executioneꝫ nõ ꝓpea tollit quo minuſ poſſit ordinarie agi ꝛ per illa ꝓbari ſicut ſi diſponeret poſſe ꝓcedi ſine figura iudici poſſet nihilominus ordinarie agi vt in cle. ſepe de ꝟ. ſig. in fi. niſi per ſtatutũ tolleret iudici ptãs ꝓcedendi aliter q̃ꝫ per viã executiuã vel mandaret per principeꝫ iudici ꝙ exequat nã eo caſu nõ poſſꝫ ordinarie agi per ea que no. in. d. cle. in fi. in glo. ſuper verbo non contradicẽtibus.

Lvii. quero ſi ex forma ſtatuti obligatus debet aſtringi vigore publici inſtrumenti ſaluis certis exceptionibus an clericus ſuccedens laico debitori ꝑ inſtrumentum obligati poterit aſtringi coram iudice laico. Reſpondeo quia clericus etiam in realibꝰ debꝫ gaudere beneficio clericali ꝛ conueniri in foro eccleſiaſtico iuxta no. in auctẽ. vt omnes obedi. iudic. §. licet conſiderantes. ꝛ per archi. de cle. coniu. c. i. ꝟ. vi. Et qꝛ ibi contra heredem debet fieri executio oportet premitti vocationẽ ꝛ aliquã cauſe cognitionem quam in clerico iudex ſecularis permittere non poteſt ar. ad hec quod no. per Inno. de iudi. c qꝛ. V. ſm dominos de rota ſic tenentes eorum deciſione. ccclxvi. que incipit. Obligatus eſt ciuis auionenſis ꝛc. in deciſionibus nouis.

Lviii. quero plane conſtat ſurdum ꝛ mutum ſimul etiam a natura contrahere ſeu inire poſſe cõtractus ꝛ omnia que conſenſu cõtrahunt. ff. de actio ꝛ obli. l. in quibuſcunqꝫ. ff. de reg. iur. l. vbi non voce. ff. de pactis. l. item qꝛ ꝛ quod ibi no. ff. de acqui. here. l. mutum vbi bar. ponit qualiter notarius rogatꝰ debeat ſcribere inſtrumentum de ſpon. c. cum apud ꝛ. c. tue cum ſimilibus dũmodo mutus ꝛ ſurdus intelligat quod agit inſti. de here. quali. ꝛ diffe. §. i. ff. de ver. obli. l. i. in prin. ꝛ extenſe explicat bar. ibi ꝛ latius Jo. an. in. d. c. cum apud vbi materiam muti ꝛ ſurdi latiꝰ ſalio explicat. Intelligere autẽ in dubio preſumit vt no. C. qui teſta. face. poſ. l. diſcretis. in. ver. nõ habeat. ꝛ. C. de codi. l. nec codicillos. Quid ergo erit de ꝯtctibus huiuſmodi cum omnes cõtractus hodie fiant per ſtipulationem an teneant bar. in. d. l. i. §. ſi quis ita de ver. obli. dicit ꝙ valet vt cõtractus ſine ſtipulatione celebrati qꝛ idem eſt intelligere per ſigna ꝛ intelligere per nuntium vt. ff. ad trebel. l. ſeruo inuito § ſi pupillo. Qua ratione ſi in inſtrumento non continetur mutuum ſed cõfeſſio mutui recepti non poſſet agi ex tali inſtrumẽto ex vi ſtipulationis ſed deberet agi certi conditione ex mutuo ꝛ probaretur per confeſſionem contentam in inſtrumento. Sed ſi inſtrumenta huiuſmodi habeãt executionem paratam ex forma ſtatuti dicit ꝙ cũ talia inſtrumenta guarantigiam continentia habeant vim ſententie ſeu precepti facti in confeſſum forte aliud foret dicendum. Sed qꝛ talia ſtatuta ſunt facti ñ poteſt ſententiari niſi verbis ſtatutorum diligenter inſpectis ideo per te ipſum diſpice ſm bar. in d. § ſi quis ita ang. ibidem dicit ꝙ ſi ſtatutũ dicit exequi inſtrumenta continentia preceptum guarantigie tũc licet ſtipulatio ſit inutilis preceptuꝫ eſt vtile ſicut dicimus in ſententia. vt. l. putarem. ff. ſami. herci. l. poſtumus. §. ſi quis ex his. §. de offi. teſta. Nil aliud eſt querendum niſi in preceptum ſit factum. Si aũt ſtatutum diſponit exequi inſtrumenta ſuper obſeruatione contractuum facta tunc qꝛ ſtipulatio inutilis non eſt contractus non habet locum ſtatutuꝫ ꝛ non ſit executio ſm ang. ibi quorum neutrum dictũ procedit qꝛ ſtatutum diſpones exequi inſtrumenta continentia preceptũ guarantigie ꝛc. intelligit de inſtrumentis validis qualis non eſt ſtipulatio ſurdi ꝛ muti. l. iiii. §. condemnatum. ff. de re iudi. ſi ad ſtipulationem preceptum referatur ꝛ ſi diſponit exeq inſtrumenta ſuper obſeruatione contractuuꝫ habebit executioneꝫ vt contractus ſine ſtipulatione celebratus tenet ergo bar. qꝛ ſi verba ſtatuti referantur ad ſtipulationem nõ habebit executionem. Si ad contractum ꝛ tunc ſi ſubſiſtat ſine ſtipulatione ſic ſi vero no ſubſiſtat ſine ſtipulatione nõ ideo aduertenda ſunt verba contractus ꝛ ſtatuti vt dixit Barto.

Laus ſemper deo.

Expeditus ſit tractatellus iſte ad laudẽ ꝛ gloriã dei omnipotentis ꝛc. cum proteſtatione ſaluo iure addendi ſiue minuendi ſubmittens ipſum charitatiue correctiõi cuiuſlibet meliꝰ ſentientis per me Antonium de Cauario. Mcccccxxxiii.

Impreſſus Senis per me. Magiſtrum henricum de Colonia. ſub annis natiuitatis dñi noſtri Jeſu criſti. M. CCCC. LXXXvij. die. xxviiii. menſis octobris.

(V. Panzer Vol. III. Pag. 9 N. 14)

a	b
primum vacat	que nulla
tabula qõnuꝫ	non eſt
que diſuſſe	dicas quod

Hain *4309.